

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VYBRANÁ TRESTNĚPRÁVNÍ PROBLEMATIKA
SLEDOVÁNÍ OSOB A VĚCÍ**

Autor práce: Matouš Merxbauer, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2024

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Matouš Merxbauer DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Píbram

Název bakalářské práce: Vybraná trestněprávní problematika sledování osob a věcí

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Selected Criminal Law Issues of Tracking People and Things

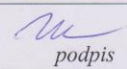
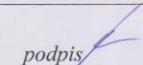
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): JUDr. Milan Kocík, MBA

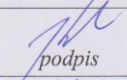

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen 2023

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je vymezit platnou právní úpravu týkající se sledování osob a věcí dle § 158d z.č. 141/1961 Sb., Trestního řádu. Dále se dotknout otázky závažnosti tohoto tématu v praxi ve spolupráci s útvary Policie České republiky především se Službou kriminální policie a vyšetřování. Dílčím cílem práce bude popsat a demonstrovat využití technických a dalších prostředků využívaných oprávněným orgánem při realizaci sledování osob a věcí dle § 158d z.č. 141/1961 Sb., Trestního řádu.

Student: Matouš Merxbauer DiS.	11. 11. 2023 datum	 podpis
Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA	11. 11. 2023 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	13. 11. 2023 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	13. 11. 2023 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	3. 12. 2023 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Milanovi Kocíkovi, MBA za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

MERXBAUER, M. Vybraná trestněprávní problematika sledování osob a věcí: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2024. 82 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Milan Kocík, MBA

Klíčová slova: operativně pátrací prostředek, odposlech prostoru, důkaz, oprávnění, státní zástupce

Bakalářská práce (dále jen práce) se zabývá sledováním osob a věcí dle § 158d trestního řádu. V teoretické části této práce je na úvod vymezena obecná charakteristika sledování osob a věcí dle trestního řádu v porovnání s pořizováním záznamů dle zákona o Policii České republiky. Dále jsou popsány náležitosti při podání žádosti o sledování a důkazní využitelnost z tohoto sledování. Praktická část je věnována dotazníkovému šetření, které bylo realizováno počátkem roku 2024 mezi 120 policisty. V závěru autor prezentuje výstupy tohoto šetření a popisuje vyhodnocení stanovených hypotéz.

ABSTRACT

MERXBAUER, M. Selected Criminal Law Issues of Tracking People and Things: bachelor thesis. České Budějovice: College of European and Regional Studies, 2024. 82 pp. Supervisor: JUDr. Milan Kocík, MBA

Key words: operational search tool, area interception, evidence, authorization, public prosecutor

The bachelor's thesis (hereafter referred to as the thesis) deals with the monitoring of persons and things according to § 158d of the Criminal Procedure. In the theoretical part of this thesis, the general characteristics of the monitoring of persons and things according to the Criminal Procedure in comparison with the recording of records according to the Law on the Police of the Czech Republic are initially defined. Further, the requirements for submitting a request for monitoring and the evidentiary usability of this monitoring are described. The practical part is devoted to a questionnaire survey, which was carried out at the beginning of 2024 among 120 police officers. In the conclusion, the author presents the results of this investigation and describes the evaluation of established hypotheses.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Sledování osob a věcí.....	11
3 Právní úprava sledování osob a věcí	14
3.1 Ustanovení § 158d odst. 1 trestního řádu	15
3.2 Ustanovení § 158d odst. 2 trestního řádu	16
3.3 Ustanovení § 158d odst. 3 trestního řádu	18
3.4 Ustanovení § 158d odst. 4 trestního řádu	19
3.5 Ustanovení § 158d odst. 5 trestního řádu	20
3.6 Ustanovení § 158d odst. 6 trestního řádu	21
3.7 Ustanovení § 158d odst. 7 trestního řádu	21
3.8 Ustanovení § 158d odst. 8 trestního řádu	22
3.9 Ustanovení § 158d odst. 9 trestního řádu	22
3.10 Ustanovení § 158d odst. 10 trestního řádu	23
4 Podoby a podmínky realizace sledování osob a věcí.....	24
4.1 Pořizování záznamů dle zákona o Policii.....	24
4.2 Sledování objektu pomocí GPS.....	25
4.3 Odposlech prostoru.....	26
4.4 Sledování e-mailové komunikace	28
5 Žádosti.....	30
5.1 Žádost o sledování osob a věcí dle § 158d odst. 2 a 3 trestního řádu	32
5.2 Prodloužení sledování osob a věcí	33
6 Dokazování	34
6.1 Důkaz a důkazní prostředek	35
6.2 Nepoužitelnost záznamu o sledování osob a věcí	36
6.3 Použitelnost záznamu zachycujícího komunikaci mezi obviněným a jeho obhájcem, resp. advokátem a jeho klientem	37

6.4	Použitelnost záznamů pořízených soukromými osobami	39
7	Metodika praktické části	41
7.1	Cíl a hypotézy.....	41
7.2	Výsledky průzkumu	42
7.3	Celková analýza dat.....	55
7.4	Vyhodnocení hypotéz.....	70
	Závěr	71
	Seznam použitých zdrojů	73
	Seznam zkratk	77
	Seznam tabulek a grafů	78
	Seznam příloh.....	79
	Přílohy	80

Úvod

Téma práce Vybraná trestněprávní problematika sledování osob a věcí bylo vybráno na základě zájmu autora o danou problematiku, neboť ho autor považuje za velmi významné a aktuální. V dnešní době se společnost neustále potýká s narůstajícím napětím mezi touhou po bezpečnosti a ochranou soukromí jednotlivců. Tato problematika vyvolává vážné otázky týkající se lidských práv, práva na soukromí a nutnosti efektivního boje proti trestné činnosti.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je zaměřena na právní problematiku zákona se zaměřením na průběh a podmínky schvalovacího procesu při žádosti o sledování osob a věcí a následné využitelnosti důkazů při dokazování. Autor se dále v teoretické části zabývá konkrétními sledovacími prostředky a jejich praktickým využitím v terénu. Bakalářská práce se zejména zabývá možnostmi prostorových odposlechů, využití GPS lokátorů, sledováním e-mailové komunikace, ale také i fyzickým sledováním prováděným policií a následně jejich administrativním zpracováním výsledků v procesních činnostech.

Praktická část bakalářské práce je průzkumného charakteru a je zpracována formou vlastního průzkumného šetření, které bylo provedeno formou dotazníků mezi policií. Autor práce zde zjišťuje všeobecné povědomí o současném stavu v otázce sledování osob a věcí, dále zkoumá zda respondenti považují možnosti a oprávnění Policie ČR při sledování osob a věcí za dostačující a zdali se nebojí možnosti jejich zneužití, popřípadě zda by si přáli tyto možnosti sledování naopak rozšířit.

Při zpracování bakalářské práce vychází autor zejména ze zákona číslo 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen trestní řád). V době zpracování bakalářské práce autor vychází z aktuálního znění tohoto zákona, to je od 01. 01. 2024 do 31. 03. 2024, kdy je jedná o 112. verzi tohoto zákona. Dalším zdrojem je také odborná literatura vztahující se k sledovacím prostředkům, komentář zákona, rozsudky a usnesení soudů.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je vymezit platnou právní úpravu týkající se sledování osob a věcí dle § 158d zákona číslo 141/1961 Sb. Trestního řádu. Dále formou širšího teoretického analyticko-syntetizujícího vhledu demonstrovat základní východiska a pojmosloví, legislativní aspekty spojené se sledováním osob a věcí. Hlavní těžiště práce spočívá ve vymezení zákonných podmínek z hlediska trestního řádu, které je nutné dodržet při tomto sledování osob a věcí, aby jej bylo možné použít jako důkazní prostředek v průběhu trestního řízení. Dílčím cílem práce je popsat a demonstrovat využití technických a dalších prostředků využívaných oprávněným orgánem Policie České republiky při realizaci sledování osob a věcí dle § 158d z.č. 141/1961 Sb. Trestního řádu.

V empirické části je využito kvantitativního průzkumného šetření mezi policisty, které zjišťuje všeobecné povědomí o současném stavu v otázce sledování osob a věcí a pomáhá vykreslit pohled policistů na etickou i právní stránku řešené problematiky. Výstupem výzkumného šetření je indikace hlavních postojů a názorových směrů policistů na sledování osob a věcí a dále vyhodnocení stanovených hypotéz.

2 Sledování osob a věcí

Za sledování osob a věcí lze považovat získávání poznatků o osobě a věcech prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky. Tato problematika vstupuje do oblasti, kde se střetávají zájmy bezpečnosti a ochrany občanských svobod. S pokrokem technologií a digitalizace společnosti se otevírají nové možnosti sledování, avšak s tím také přicházejí etické a právní otázky týkající se soukromí jednotlivců a ochrany osobních údajů. Sledování osob představuje důležitý nástroj v boji proti kriminalitě, umožňující její efektivní odhalování a objasňování ve všech stádiích trestné činnosti. S využitím tohoto institutu je však nerozlučně spjat zásah do soukromí sledovaných osob. Na jedné straně tak stojí zájem státu na odhalování a postihování trestné činnosti, na straně druhé právo jednotlivců na soukromí a garance jeho respektování a neumožnění bezdůvodných zásahů do soukromí ze strany veřejné moci. Limity umožňující zásah do práva na soukromí je nezbytné respektovat v každé situaci, kdy je zvažováno využití institutu sledování osob v trestním řízení.¹

Operativně pátrací prostředky jsou taxativně uvedeny v § 158b odst. 1 trestního řádu. Mezi tyto prostředky patří předstíraný převod, použití agenta a sledování osob a věcí. Bakalářská práce zpracovává pouze sledování osob a věcí. Jedná o způsob opatření důkazních prostředků a informací prostřednictvím speciálních metod, jež mají utajený a průzkumný charakter.² V případě, že nelze sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo by bylo dosažení sledovaného účelu podstatně ztíženo, policejní orgán využívá právě těchto prostředků, jež mají dopomoci k odhalení páchané trestné činnosti včetně zjištění osoby pachatele a zabránění další trestné činnosti. Fungují tak i na bázi prevence před možným páchaním trestných činů a před zásahem do zájmů chráněných nejenom trestním zákoníkem.³

¹ GALOVCOVÁ I., NAVRÁTILOVÁ, J., *Sledování osob po skončení trestního stíhání*, Právní prostor [online]. 2020 [cit. 15.03.2024] Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/o-sledovani-osob-po-skonceni-trestniho-stihani>

² ŠÁMAL, P.; NOVOTNÝ, F., RŮŽIČKA, M., VONDRUŠKA, F. A NOVOTNÁ, J. *Přípravné řízení trestní*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2003, s. 247–248.

³ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol. *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*, 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 438.

Sledování osob a věcí lze rozdělit do tří typů podle závažnosti zásahu do práv sledované osoby či nedotknutelnosti věci.⁴

Prvním typem je sledování nepodléhající žádnému povolení. Tento typ uskutečňuje policejní orgán na základě vlastního rozhodnutí. Může probíhat technickými prostředky (např. dalekohled) nebo klasickým vizuálním sledováním bez dokumentace a na veřejně přístupných místech. Jde o operativní činnost s taktickým využitím pro další postup policejního orgánu, ale bez důkazní váhy. Oprávněný policejní orgán sbírá pouze poznatky o činnosti sledované osoby, její komunikaci a pohybu. Komentář k trestnímu řádu připouští i možnost použít jako důkaz výslech policisty, který sledování prováděl, kdy tento policista vypovídá jako svědek. Jde o sledování, při kterém nejsou pořizovány žádné druhy záznamů, k tomu slouží až druhý typ sledování.⁵

Při **druhém** typu sledování je již potřeba mít písemný souhlas státního zástupce, jelikož už se sledováním zasahuje do práv zaznamenávaných osob. Žádost o povolení ke sledování musí, kromě obecných náležitostí, obsahovat i údaje o podezření z trestné činnosti. Při sledování jsou již pořizovány obrazové, zvukové či jiné záznamy ve smyslu dle § 158b odst. 2 trestního řádu, tedy takové záznamy, které lze použít jako důkaz. Aby však bylo možné je použít jako důkaz, musí z nich být zřetelné, jaká osoba či věc je tímto záznamem zachycena.⁶ Zvukovými záznamy se rozumí takové záznamy zachycené pomocí technického zařízení (magnetofon, diktafon, prostorový odposlech a jim podobné), které v daný moment na daném místě zaznamenávají komunikaci sledované osoby s jinou osobou, s níž byla ve styku. Zvukový záznam se provádí skrytě, kdy vzdálenost sledovaného objektu nehraje roli. V tomto případě se ovšem nejedná o odposlech telekomunikačního zařízení dle § 88 trestního řádu. Obrazový záznam je také záznam zachycený pomocí technického zařízení, zpravidla umístěnou videokamerou nebo fotoaparátem, či záznam pořízený fotoaparátem z dálky a také je na něm zachycena sledovaná osoba či věc v daný okamžik na konkrétním místě. Záznam musí být proveden tak, aby vizuálně (zrakem) bylo zřetelné, kdo na daném záznamu je, či o jakou věc se jedná. Může jít i o záznamy z kamer umístěných trvale, či po delší dobu na veřejných či veřejnosti přístupných místech. Pod pojmem „jiné záznamy“

⁴ CHMELÍK, J., BRUNA, E.,. *Dokazování v trestním řízení. Trestněprávní a kriminalistické aspekty.* Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. s. 157

⁵ Tamtéž s. 157 - 158

⁶ Tamtéž s. 158

se pak rozumí jakékoliv jiné záznamy, které lze dnes za pomoci technických prostředků získat, například za pomoci počítačů, počítačových datových sítí, elektronické pošty a dalších moderních i budoucnu objevených technik.⁷

Třetí typ sledování osob a věcí je vymezený v ust. § 158d odst. 3 trestního řádu. Tento typ představuje největší zásah do práv a svobod občanů, jako je nedotknutelnost obydlí či listovní tajemství. Platí zde nejprísnejší povolovací režim, kdy sledování je možné pouze po předchozím písemném povolení soudce. V rámci tohoto typu sledování je umožněno také vstupovat do obydlí za účelem umístění technických prostředků ke sledování osob. Ovšem při vstupu do obydlí se nesmí provádět žádné jiné úkony než ty, které směřují k umístění technických prostředků. Za obydlí nejsou považovány pouze ty prostory, kde osoby bydlí, ale i prostory, kde se očekává jistá míra soukromí.⁸ Tuto úvahu potvrdil i Ústavní soud a to ve svém nálezu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. II. ÚS 2806/08. V tomto nálezu, se kromě jiného tvrdí, že i například kancelář osoby, která vykonává veřejnou správu v budově městského úřadu, používá ochrany jako obydlí a to z toho důvodu, že tam lze očekávat jistou míru soukromí, tudíž pro umístění prostředků ke sledování osob do této kanceláře je nutné předchozí písemné povolení soudce dle ustanovení § 158d odst. 3 trestního řádu.⁹ Při využití tohoto sledování není možné získávat povolení soudu zpětně a tedy odvolávat se na neodkladnost úkonu. I když to není v zákoně stanoveno, tak v praxi se povolení soudce vydává na základě návrhu státního zástupce. Toto však není povinnost, policejní orgán se může na soud obrátit, aniž by šel nejpeve za státním zástupcem. V tomto případě soudce žádost nezamítne z důvodu obcházení státního zástupce. Specifickým typem sledování je takové, kdy se sledováním výslovně souhlasí osoba, do jejíchž práv a svobod má být sledováním zasahováno. V tomto případě policejní orgán nepotřebuje souhlas ani soudce ani státního zástupce. Pokud ovšem osoba tento souhlas odvolá, sledování se neprodleně zastaví a následně musí policejní orgán postupovat podle §158d odst. 2 a 3. trestního řádu.¹⁰

⁷ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní řád II. §157 až 314s. Komentář. 7.* Vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 1993.

⁸ CHMELÍK, J., BRUNA, E., *Dokazování v trestním řízení. Trestněprávní a kriminalistické aspekty.* Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. s. 158-159.

⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. II. ÚS 2806/08

¹⁰ CHMELÍK, J., BRUNA, E. *Dokazování v trestním řízení. Trestněprávní a kriminalistické aspekty.* Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. s.159 - 160

3 Právní úprava sledování osob a věcí

Cílem této práce je mimo jiné hlouběji popsat institut sledování osob a věcí, různé podoby jeho realizace a podmínky, za kterých může být v trestním řízení použit. V této části je primárně systematicky rozebrána právní úprava institutu podle § 158d trestního řádu. Ustanovení § 158d trestního řádu, které je souhrnným ustanovením upravujícím sledování osob a věcí, základně vymezuje podstatu tohoto operativně pátracího prostředku.

Sledování osob a věcí je v trestním právu a v trestním řádu operativně pátracím prostředkem vymezeným v ustanovení § 158d trestního řádu, který byl původně obsažen v zákoně č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Ve snaze zákonodárců o odstranění určité míry duplicity právní úpravy, rozšíření možností státního zástupce provádět v tomto směru dozor, zpřístupnění prostředků sledování dalším subjektům a k zajištění procesní využitelnosti výstupu, bylo sledování zaneseno novelou zákona č. 265/2001 Sb. účinnou ke dni 01.01.2002 do trestního řádu, kde je jako operativně pátrací prostředek v nezměněném stavu platný do současné doby. Do konce roku 2001 dle starší právní úpravy byl tento prostředek využíván pouze v před-procesním stádiu trestního řízení k získání prvotních poznatků a jejich prověrce v souvislosti s odhalováním, objasňováním, shromažďováním před-procesních informací zejména o závažné trestné činnosti a byl používán pouze v kompetenci Policie České republiky, bez zákonného dohledu státního zástupce.¹¹

Ustanovení § 158d trestního řádu je vcelku rozsáhlé s jasně danými rámci a postupy, které budou hlouběji popsány v následujících podkapitolách této bakalářské práce.

¹¹ MLEJNEK J.: *Institut sledování v právním řádu České republiky*, Diplomová práce, Praha: Fakulta bezpečnostně právní Policejní akademie České republiky v Praze, 2022, s. 23

3.1 Ustanovení § 158d odst. 1 trestního řádu

Přesné znění ustanovení § 158d odst. 1 trestního řádu zní: „*Sledováním osob a věcí (dále jen "sledování") se rozumí získávání poznatků o osobách a věcech prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky. Pokud policejní orgán při sledování zjistí, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je povinen záznam s obsahem této komunikace zničit a poznatky, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít.*“¹²

První odstavce popisuje, kdy se jedná o sledování osob a věcí, a kdy je policejní orgán povinen důkazy zničit a nijak je nepoužít. Sledování osob a věcí je prostředek operativně pátrací činnosti k získávání informací o pohybu a činnosti osob, popř. věcí, které jsou důležité pro trestní řízení a jsou prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky. Obecké podmínky pro použití operativně pátracích prostředků jsou uvedeny v ustanovení § 158b trestního řádu. Princip nerušeného práva na právní pomoc by byl porušen, pokud by policie mohla monitorovat komunikaci mezi obviněným a jeho obhájcem. Z tohoto důvodu se stanoví povinnost záznam s obsahem této komunikace zničit a poznatky, které se orgán činný v trestním řízení dozví, nijak nepoužít.¹³

Pokud při sledování osob a věcí dle § 158d odst. 1, trestního řádu nejsou pořizovány záznamy ve smyslu odstavce 2 a není zasahováno do soukromí osob dle odstavce 3, může jej policejní orgán provádět bez povolení státního zástupce a soudce. Takové sledování bude z povahy věci zejména operativního charakteru. Sledování osob a věcí bude v tomto případě důkazně využitelné spíše výjimečně prostřednictvím svědecké výpovědi policisty provádějícího sledování. Za technické prostředky je považován prostředek umožňující dálkové sledování. Sledováním podle výše uvedeného ustanovení se rozumí sledování běžným smyslovým vnímáním.¹⁴

¹² §158d odst. 1 z.č. 141/1961 Sb., trestní řád

¹³ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. 8. vydání, Praha: Leges, 2020. s. 897.

¹⁴ DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, s. 1194-1195

3.2 Ustanovení § 158d odst. 2 trestního řádu

Přesné znění ustanovení § 158d odst. 2 trestního řádu zní: „*Sledování, při kterém mají být pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy, lze uskutečnit pouze na základě písemného povolení státního zástupce.*“¹⁵

Ve druhém odstavci je určeno, kdy je potřeba při sledování získat písemné povolení státního zástupce. Jedná se o sledování na veřejných místech. Pokud věc nesnese odkladu a jedná se o sledování podle tohoto odstavce, lze sledování zahájit i bez povolení za podmínek vymezených v odstavci 5. Pokud má být sledováním zasaženo do soukromí osob, jedná se o sledování osob a věcí podle ustanovení § 158d odst. 3 trestního řádu.¹⁶

Při sledování podle výše uvedeného ustanovení lze pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy. Tyto záznamy mohou zachytit nejen sledovanou osobu, ale i osoby a věci, s nimiž přijde do styku. V případě pochybností o míře zásahu do soukromí osob je vhodné postupovat podle ustanovení § 158d odst. 3 trestního řádu, jinak hrozí nepoužitelnost pořizovaného záznamu.¹⁷

Zvukové záznamy: Zvukovými záznamy se rozumí záznamy zachycené prostřednictvím technického zařízení (magnetofonu, diktafonu, prostorového odposlechu) na příslušném nosiči, který zaznamenává zvukovou komunikaci sledované osoby s jinou osobou, s níž byla ve styku na konkrétním místě v konkrétní dobu. Takový záznam je prováděn zpravidla skrytě, ať již je sledovaný objekt v různé vzdálenosti od místa umístění příslušného technického prostředku. Je důležité však zmínit, že se nejedná o záznam telekomunikačního provozu ve smyslu § 88 trestního řádu, ani o zjištění údajů o něm podle § 88a trestního řádu, kdy je třeba použít speciální úpravy.¹⁸

Obrazové záznamy: Obrazové záznamy jsou záznamy zachycující pomocí technického zařízení (zpravidla skrytě umístěnou videokamerou, filmovou kamerou, ale i fotoaparátem, včetně digitální kamery apod.) sledovanou osobu či sledovanou věc v určitém okamžiku na konkrétním místě tak, aby bylo možno se vizuálně (zrakem) při

¹⁵ §158d odst. 2 z.č. 141/1961 Sb., trestní řád

¹⁶ JELÍNEK, J. a kol., *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. 8. vydání, Praha: Leges, 2020. s. 897.

¹⁷ DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, s. 1195

¹⁸ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní řád: komentář. 7., dopl. a přeprac. vyd.* V Praze: C.H.Beck, 2013., s. 1993.

zhlednutí záznamu na příslušném nosiči (videokazetě, digitální kazetě, fotografii) přesvědčit o pohybu či podobě osoby, věci anebo i manipulaci s věcí apod. Může jít například i o záznam při využití kamer či jiných technických zařízení umístěných trvale nebo po delší dobu na veřejných či veřejnosti přístupných místech, pokud je jejich ohnisko pozornosti zaměřeno na sledovaný objekt.¹⁹

Jiné záznamy: Jinými záznamy se zde míní záznamy získávané prostřednictvím jiných technických prostředků, zejména počítačů, počítačových datových sítí, elektronické pošty, laserové techniky a dalších moderních i v budoucnu objevených technik, přičemž využití těchto metod se předpokládá zejména při sledování osob a věcí.²⁰

Zajímavostí je, že sám Ústavní soud uvedl, že ke sledování osob a věcí dle postupu § 158d odst. 2 trestního řádu patří i potřeba zjišťovat, zda obviněný nepředstírá nepříznivý zdravotní stav, v důsledku čehož by se mohl vyhýbat trestnímu řízení.²¹

Žádost o písemné povolení státního zástupce a všechny její náležitosti jsou uvedeny a blíže popsány v kapitole číslo 5 této bakalářské práce.

¹⁹ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní řád: komentář. 7., dopl. a přeprac. vyd.* V Praze: C.H.Beck, 2013., s. 1993.

²⁰ Tamtéž

²¹ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 29. 5. 2018, sp. zn. II.ÚS 563/18

3.3 Ustanovení § 158d odst. 3 trestního řádu

Přesné znění ustanovení § 158d odst. 3 trestního řádu zní: „*Pokud má být sledováním zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků, lze je uskutečnit jen na základě předchozího povolení soudce. Při vstupu do obydlí nesmějí být provedeny žádné jiné úkony než takové, které směřují k umístění technických prostředků.*“²²

Jedná se o sledování osob a věcí, kdy je sledováním zasahováno do soukromí osob. Takové sledování je možné provést jen na základě předchozího povolení soudce. Povolení soudce je výslovně vyžadováno při zásazích do nedotknutelnosti obydlí, jiných prostor a pozemků ve smyslu § 83a trestního řádu. Právo na nedotknutelnost obydlí je uvedeno v čl. 12 Listiny základních práv a svobod a zní: „*Obydlí je nedotknutelné. Není dovoleno do něj vstoupit bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí.*“²³ Vymezení pojmu obydlí nalezneme pro oblast trestního práva v trestním zákoníku v rámci ustanovení v § 133, podle něhož se obydlím „*rozumí dům, byt nebo jiná prostora sloužící k bydlení a příslušenství k nim náležející.*“²⁴ Účelem základního práva na nedotknutelnost obydlí je respekt a záruka práva nebýt rušen v soukromé (prostorové) sféře.²⁵ Chráněno je rovněž listovní tajemství a obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků. V řadě případů bude sledování prováděno nasazením tzv. prostorového odposlechu. V případě sledování osoby se může jednat o uživatele bytu a v případě sledování věci se může jednat o samostatný prostor, který je sledován.²⁶

Sledování osob a věcí podle ustanovení § 158d odst. 3 trestního řádu nesmí nahrazovat jiné instituty umožňující zásahy do práv a svobod sledovaných osob, zejména odposlech či záznam telekomunikačního provozu dle § 88, § 88a trestního řádu, vydání věci podle § 78 trestního řádu ani odnětí věci podle § 79 trestního řádu.²⁷

²² §158d odst. 3 z.č. 141/1961 Sb., trestní řád

²³ čl. 12 Listiny základních práv a svobod

²⁴ § 133 z.č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

²⁵ WÁGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I. a kol. *Listina základních práv a svobod, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 330

²⁶ DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, s. 1195

²⁷ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. 8. vydání, Praha: Leges, 2020. s. 897.

3.4 Ustanovení § 158d odst. 4 trestního řádu

Přesné znění ustanovení § 158d odst. 4 trestního řádu zní: „*Povolení podle odstavců 2 a 3 lze vydat jen na základě písemné žádosti. Žádost musí být odůvodněna podezřením na konkrétní trestnou činnost a, jsou-li známy, též údaji o osobách či věcech, které mají být sledovány. V povolení musí být stanovena doba, po kterou bude sledování prováděno a která nesmí být delší než šest měsíců. Tuto dobu může ten, kdo sledování povolil, na základě nové žádosti písemně prodloužit vždy na dobu nejvýše šesti měsíců.*“²⁸

V případě povolení podle odstavce 2 půjde o žádost policejního orgánu, u povolení sledování podle odstavce 3 může jít jak o žádost státního zástupce nebo přímo policejního orgánu, který by ji však měl podat s vědomím státního zástupce. V povolení musí být stanovena doba, po kterou bude sledování prováděno. Ta nesmí být delší než šest měsíců. Tuto dobu může ten, kdo sledování povolil, na základě nové žádosti písemně prodloužit vždy na dobu nejvýše šesti měsíců. V nové žádosti by mělo být mimo jiné uvedeno, jaké jsou výsledky dosavadního sledování. Případné neúplné či nedostatečné odůvodnění povolení ke sledování nemusí znamenat nepoužitelnost pořizovaných záznamů, pokud je zjevné, že v dané věci byly splněny materiální podmínky pro jeho vydání.²⁹

Odůvodnění žádosti podle § 158d odst. 4 tr. řádu musí být poněkud širší než striktně textualistické. Nelze vystačit s pouhým vyslovením podezření, že se konkrétní trestná činnost stala.³⁰

Žádosti o písemné povolení sledování osob a věcí, všechny její náležitosti a také žádost o prodloužení povolení jsou uvedeny a blíže popsány v kapitole číslo 5 této bakalářské práce.

²⁸ §158d odst. 4 z.č. 141/1961 Sb., trestní řád

²⁹ DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, s. 1196

³⁰ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 24. 11. 2020, sp. zn. III.ÚS 4126/18

3.5 Ustanovení § 158d odst. 5 trestního řádu

Přesné znění ustanovení § 158d odst. 5 trestního řádu zní: „*Nesnese-li věc odkladu a nejde-li o případy uvedené v odstavci 3, lze sledování zahájit i bez povolení. Policejní orgán je však povinen o povolení bezodkladně dodatečně požádat, a pokud je do 48 hodin neobdrží, je povinen sledování ukončit, případný záznam zničit a informace, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít.*“³¹

Pátý odstavce doplňuje odstavce 2 upravující sledování povolené státním zástupcem. Výslovně se neuplatní v případech uvedených v odstavci 3 a z povahy věci není nutné u sledování osob a věcí podle odstavce 1 trestního řádu. Pokud orgán činný v trestním řízení (ať už předtím provádí sledování osob a věcí podle odstavce 1 nebo nikoliv) dospěje k závěru, že je vhodné při sledování pořizovat záznam (zvukový, obrazový), což zpravidla nesnese odkladu, může sledování zaznamenávat i bez souhlasu státního zástupce, ovšem musí o tento souhlas bezodkladně požádat. Pokud jej do 48 hodin neobdrží, je povinen sledování ukončit, záznam zničit a informace, které se v této souvislosti dozvěděl nijak nepoužít. Není zcela zřejmé, zda se tato lhůta počítá od okamžiku začátku sledování anebo od podání žádosti státnímu zástupci. Vhodnější je počítat běh lhůty od okamžiku zaznamenávání sledování. V uvedené lhůtě musí být případně vydané povolení doručeno policejnímu orgánu.³²

Dle právního názoru je ovšem tato zákonná lhůta, která je 48 hodin pro vydání dodatečného povolení příliš dlouhá, a bylo by vhodné tuto dobu zkrátit. Tento právní názor ovšem není jednotný.³³

³¹ §158d odst. 5 z.č. 141/1961 Sb., trestní řád

³² DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, s. 1196-1197

³³ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou.* 8. vydání, Praha: Leges, 2020. s. 897.

3.6 Ustanovení § 158d odst. 6 trestního řádu

Přesné znění ustanovení § 158d odst. 6 trestního řádu zní: „*Bez splnění podmínek podle odstavců 2 a 3 lze sledování provést, pokud s tím výslovně souhlasí ten, do jehož práv a svobod má být sledováním zasahováno. Je-li takový souhlas dodatečně odvolán, sledování se neprodleně zastaví.*“³⁴

Šestý odstavec popisuje, kdy je možné provést sledování osob a věcí bez povolení státního zástupce či soudu. Jedná se o takové případy, kdy s tím výslovně souhlasí ten, do jehož práv a svobod má být sledováním zasahováno. Jedná se zpravidla o sledovanou osobu nebo osobu disponující sledovanou věcí. V tomto případě se nevydává povolení ke sledování. Zde je však nutné vyhodnotit otázku, zda se v rámci takto provedeného sledování nezasahuje i do práv a svobod jiné osoby, přičemž z povahy věci se sledování neomezí pouze na souhlasící osobu. Do práv jiné osoby nebude zasazeno například, kdy je prostorový odposlech umístěn v bytě souhlasící osoby a přijde do něj osoba, která byt neužívá. Ovšem vzhledem ke spornosti posouzení otázky, zda může být sledováním zasahováno do soukromí jiných osob, které neudělily souhlas, je vhodnější v nejednoznačných případech postupovat podle odstavce 3, kdy je udělen souhlas soudce.³⁵

3.7 Ustanovení § 158d odst. 7 trestního řádu

Přesné znění ustanovení § 158d odst. 7 trestního řádu zní: „*Má-li být záznam pořízený při sledování použit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s náležitostmi uvedenými v § 55 a 55a.*“³⁶

Jako samotný důkaz neslouží samo sledování, ale záznamy při něm pořízené. Jejich použitelnost je vázána na připojení protokolu s náležitostmi uvedenými v § 55 a § 55a trestního řádu. Tento protokol může být pořízen až dodatečně, pokud se ukáže, že pořízené záznamy obsahují skutečnosti důležité pro trestní řízení.³⁷

Mezi základní náležitosti uvedené v § 55 trestního řádu patří pojmenování soudu, státního zástupce nebo jiného orgánu provádějícího úkon, místo, čas a předmět

³⁴ §158d odst. 6 z.č. 141/1961 Sb., trestní řád

³⁵ DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, s. 1197

³⁶ §158d odst. 7 z.č. 141/1961 Sb., trestní řád

³⁷ DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, s. 1197

úkonu, jméno a příjmení úředních osob a dalších osob zúčastněných, stručné a výstižné vylíčení průběhu úkonu návrhy stran, udělené poučení, popřípadě vyjádření poučených osob, námitky stran nebo vyslychaných osob proti průběhu úkonu nebo obsahu protokolu.³⁸

Zmiňované náležitosti důkazů a dokazování jsou blíže popsány v kapitole číslo 6 této bakalářské práce.

3.8 Ustanovení § 158d odst. 8 trestního řádu

Přesné znění ustanovení § 158d odst. 8 trestního řádu zní: „*Pokud nebyly při sledování zjištěny skutečnosti důležité pro trestní řízení, je nutno záznamy předepsaným způsobem zničit.*“³⁹

Nikde není přesněji specifikována lhůta, po jejímž uplynutí mají být záznamy zničeny. Ke zničení je proto přistoupit neprodleně poté, co policejní orgán dospěje k závěru, že při sledování nebyly zjištěny skutečnosti důležité pro trestní řízení. Ke zničení záznamů se přistupuje až po jejich řádném vyhodnocení se znalostí dalších zjištěných skutečností, neboť se některé zjištěné údaje mohly prvotně jevit jako nevýznamné, nicméně ve spojení s později zjištěnými skutečnostmi se mohou ukázat jako relevantní. Zničení záznamu provádí policejní orgán obvykle smazáním příslušných záznamů, jakož i skartací pořízených záznamů. O zničení se vyhotoví protokol.⁴⁰

3.9 Ustanovení § 158d odst. 9 trestního řádu

Přesné znění ustanovení § 158d odst. 9 trestního řádu zní: „*Provozovatelé telekomunikační činnosti, jejich zaměstnanci a jiné osoby, které se na provozování telekomunikační činnosti podílejí, jakož i pošta nebo osoba provádějící dopravu zásilek jsou povinny bezúplatně poskytovat policejnímu orgánu provádějícímu sledování podle jeho pokynů nezbytnou součinnost. Přitom se nelze dovolávat povinnosti mlčenlivosti stanovené zvláštními zákony.*“⁴¹

³⁸ § 55 z.č. 141/1961 Sb., trestní řád

³⁹ §158d odst. 8 z.č. 141/1961 Sb., trestní řád

⁴⁰ DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, s. 1198

⁴¹ §158d odst. 9 z.č. 141/1961 Sb., trestní řád

Povinné osoby nemohou posuzovat oprávněnost postupu policejního orgánu a jsou povinny postupovat podle jeho pokynů. Nemohou se přitom odvolávat na mlčenlivost, jež jim vyplývá z jiných zákonů, zejména zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a zákon 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích. Pokud by však policejní orgán zjišťoval obsah zásilek či telekomunikačního provozu bez patřičného postupu podle § 86-87c nebo § 88-88a, postupoval by nezákonně a jím pořízené záznamy by byly nepoužitelné.⁴²

3.10 Ustanovení § 158d odst. 10 trestního řádu

Přesné znění ustanovení § 158d odst. 10 trestního řádu zní: „*V jiné trestní věci, než je ta, v níž bylo sledování za podmínek uvedených v odstavci 2 provedeno, lze záznam pořízený při sledování a připojený protokol použít jako důkaz jen tehdy, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejíž práv a svobod bylo sledováním zasahováno.*“⁴³

Ustanovení zakládá použitelnost záznamu pořízeného při sledování podle odstavce 2 i v jiné trestní věci, pokud je vedeno řízení o úmyslném trestném činu nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejichž práv a svobod bylo sledováním zasahováno. V takovém případě lze použít záznam o sledování i v případě nedbalostních trestných činů, což však bude spíše raritní případ.⁴⁴

Značně široká použitelnost záznamu pořízeného při sledování osob a věcí podle ustanovení § 158d odst. 2 trestního řádu kontrastuje s problematikou použitelnosti, resp. nepoužitelnosti záznamu pořízeného při sledování osob a věcí podle ustanovení § 158d odst. 3 trestního řádu v jiné trestní věci.⁴⁵ Právní problematika týkající se použitelnosti záznamu pořízeného při sledování osob a věcí podle ustanovení § 158d odst. 3 trestního řádu v jiné trestní věci je uvedena a blíže popsána v kapitole číslo 4 této bakalářské práce, kde je uveden konkrétní příklad u odposlechu prostoru.

⁴² DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, s. 1198

⁴³ §158d odst. 10 z.č. 141/1961 Sb., trestní řád

⁴⁴ DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, s. 1199

⁴⁵ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 20. 7. 2021, sp. zn. I.ÚS 3592/20

4 Podoby a podmínky realizace sledování osob a věcí

Při sledování osob a věcí je možné policejním orgánem, resp. orgánem činným v trestním řízení využít několik různých způsobů, jak osoby a věci lze zákonným způsobem sledovat. V následující části budou blíže popsány některé specifické formy sledování, kdy se jedná o pořizování záznamů dle zákona o Policii, sledování objektu pomocí GPS, odposlech prostoru a sledování e-mailové komunikace.

4.1 Pořizování záznamů dle zákona o Policii

Podle § 62 z.č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky může policie, je-li to nezbytné pro plnění jejich úkolů, pořizovat zvukové, obrazované nebo jiné záznamy osob a věcí nacházejících se na místech veřejně přístupných a zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu úkonu. Jsou-li k pořizování těchto záznamů zřízeny stále automatické technické systémy, policie informace o zřízení takových systémů vhodným způsobem uveřejní. Je důležité si uvědomit, že na rozdíl od sledování dle ust. § 158d trestního řádu, policie uvedeným způsobem získává informace plošně, bez výběrové selekce. Podmínkou pro pořizování záznamů je nezbytnost získaných informací pro plnění jejich úkolu (např. prevence kriminality). Jedná se o monitorování veřejně přístupného místa, kdy za toto místo lze považovat prostor určený pro široký okruh lidí a také veřejné prostranství. Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržnice, chodníky, veřejná zeleň, parky, silnice, místní komunikace a další prostory přístupné každému bez omezení. Základní podmínkou je pouze, že tyto prostory jsou přístupné každému bez omezení a tedy slouží obecnému užívání.⁴⁶

Monitorování ze strany policie může být prováděno jak přímo z míst veřejně přístupných, tak i z míst neveřejných (z oken bytu apod.). V rámci získaných informací jsou tak obsaženy i údaje o osobách, u kterých nejsou symptomy porušení právního předpisu. Z tohoto důvodu je nutné, aby policejní orgán provedl separaci těchto policejně nevyužitelných informací a následně je bez zbytečného odkladu zlikvidoval.⁴⁷

⁴⁶ Nález Ústavního soudu ze dne 22. března. 2005, sp. zn. PL.. ÚS 21/02

⁴⁷ ŠKODA,J. VAVERA,F.ŠMERDA,R. *Zákon o policii s komentářem*, 2. Vydání, Plzeň. Aleš Čenek, 2013, s. 234

4.2 Sledování objektu pomocí GPS

GPS je zkratka anglických slov Global Positioning System, která lze do českého jazyka přeložit jako globální polohový systém. Bakalářská práce se blíže nezaobírá tím, jak tento systém funguje, ale jak je policejním orgánem využit.

Policie České republiky používá tento Globální Polohový Systém zvláště, když potřebuje znát přesnou polohu osob a věcí v daném čase. Policejní orgán může využít tento systém v boji proti úmyslné trestné činnosti. Nejčastěji se GPS lokátor přikládá ze spodní strany automobilu a následně je sledován pohyb těchto vozidel. Tuto formu sledování osob a věcí trestní řád výslovně neupravuje. Z povahy úkonu však vyplývá, že ho lze zahrnout pod § 158d tr. řádu, a tedy i podle tohoto ustanovení provádět.⁴⁸

Aby mohl být objekt sledován, ať už se jedná o fyzickou osobu či věc, musí být povoleno sledování dle § 158d odst. 2 trestního řádu a to tím způsobem, že je podána písemná žádost, kterou schvaluje státní zástupce. Formální náležitosti vždy zajišťuje žadatel o sledování. Geolokalizací vozidel v trestním řízení se zabýval Evropský soud pro lidská práva v případě Uzun proti Německu⁴⁹ a v případě Ben Faiza proti Francii.⁵⁰ Ve věci Uzun Evropský soud pro lidská práva shledal, že sledování polohy vozidla prostřednictvím GPS představuje zásah do práva na soukromý život podle čl. 8 Úmluvy, neboť má za důsledek shromáždění dat o dotčené osobě.⁵¹ V případě Ben Faiza proti Francii Evropský soud pro lidská práva shledal, že sledováním vozidla stěžovatele pomocí zařízení GPS došlo k zásahu do jeho práva na ochranu soukromého života podle čl. 8 Úmluvy.⁵²

Z povahy úkonu, kdy se jedná o sledování vozidla pomocí GPS, by se sledování mělo provádět postupem podle § 158d odst. 2 tr. řádu, neboť v případě, že je sledována pouze poloha vozidla, není zasahováno do práva na soukromí v širším smyslu tak významně, aby bylo třeba povolení soudce. Tento úkon lze, co do intenzity zásahu, přirovnat k fyzickému sledování osob příslušníky policejního orgánu, které je také v praxi prováděno podle § 158d odst. 2 tr. řádu.

⁴⁸ KŘIVÁNEK V., *Drogová kriminalita a specifika jejího dokazování*, Diplomová práce, Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity, 2019, s. 53

⁴⁹ Rozsudek ESLP ze dne 2. září 2010, Uzun proti Německu, stížnost č. 35623/05

⁵⁰ Rozsudek ESLP ze dne 8. 2. 2018, Ben Faiza proti Francii, stížnost č. 31446/12/71

⁵¹ Rozsudek ESLP ze dne 2. září 2010, Uzun proti Německu, stížnost č. 35623/05

⁵² Rozsudek ESLP ze dne 8. 2. 2018, Ben Faiza proti Francii, stížnost č. 31446/12/71

4.3 Odposlech prostoru

Je důležité rozlišovat odposlech prostoru dle § 158d trestního řádu s odposlechem a záznamem telekomunikačního provozu dle § 88 trestního řádu. Odposlechem dle § 158d trestního řádu se rozumí takové odposlouchávání, kdy není odposloucháván telefonní hovor skrze mobilního operátora, ale takové odposlouchávání, kdy je použito záznamové zařízení, či jiný technický prostředek, který je umístěn v prostoru. Odposlechem prostoru se rozumí sledování osob a věcí dle § 158d odst. 2 nebo 3 trestního řádu. Zde je důležité si uvědomit, o jaké prostory se jedná. Pokud se bude jednat o odposlech dle § 158d odst. 2 trestního řádu, bude potřeba k tomuto odposlechu získat povolení státního zástupce. Jedná se např. o veřejné prostory, či prostory motorového vozidla. Pokud sledovaná osoba ve vozidle bydlí, je důležité si uvědomit, že se jedná o sledování dle § 158d odst. 3 trestního řádu. Zde je důležité si uvědomit, že čl. 12 odst. 1 zákona č. 2/1993 Sb., listiny základních práv a svobod, kdy obydlí je nedotknutelné, kdy do něj není dovoleno vstoupit bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí. Proto, aby policejní orgán mohl umístit technické prostředky k odposlechu do těchto prostor, musí mít povolení soudce.⁵³

Platná právní úprava neobsahuje specifická pravidla pro provádění tzv. prostorových odposlechů. Prostorové odposlechy představují srovnatelný zásah do základních práv a svobod jedinců, kdy současná praxe inklinuje k řešení jejich provádění postupem podle ustanovení dle § 158d odst. 3 trestního řádu. Pokud se jedná o pořizování obrazových a zvukových záznamů získaných na základě prostorového odposlechu veřejných míst, tak postačuje ustanovení dle § 158d odst. 2 trestního řádu.⁵⁴

Evropský soud pro lidská práva apeluje na to, aby státy zajistily efektivní ochranu proti zneužití odposlechů tak, aby minimálně v poslední instanci nad výkonnou mocí povolující odposlechy, prováděl kontrolu soud, neboť právě soudní moc poskytuje záruky nezávislosti a nestrannosti.⁵⁵ Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva je dále patrné, že podstatnou zárukou zákonnosti odposlechů je také definice podmínek

⁵³ čl. 12 odst. 1 zákona č. 2/1993 Sb., listiny základních práv a svobod

⁵⁴ ZAORALOVÁ, P., *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, s. 253.

⁵⁵ Rozsudek ESLP ze dne 06.09.1978 ve věci Klass a další proti Německu, č. 5029/71

pro zničení odposlechů a jejich odstranění ze spisu, a to zvláště v případě pravomocného skončení věci jinak než vynesením odsuzujícího rozsudku.⁵⁶

Takzvaný prostorový odposlech je velmi složitým důkazním prostředkem, neboť i sám Nejvyšší soud připustil, že právní názor není jednoznačný. Jedná se zejména o případy, kdy je povolen prostorový odposlech a tímto odposlechem je zjištěn jiný trestný čin, než pro který byl prostorový odposlech povolen. V každém případě musí být nalezena vyváženost mezi závažností konkrétního zásahu do soukromí a závažností „jiné“ trestné činnosti, která vyšla při sledování najevo, a která má být v jiné trestní věci pořízenými záznamy o sledování prokazována. To znamená, že pokud by v rámci sledování osoby podezřelé ze zvláště závažné trestné činnosti (například zločinu vraždy) byly pořízeny v jejím bydlišti zvukové a obrazové záznamy, z nichž by vyšlo najevo spáchání nesouvisajícího bagatelního trestného činu (například vyhýbání se plnění vyživovací povinnosti), pak by byl z hlediska výše uvedené vyváženosti zřejmě problematický závěr o procesní použitelnosti těchto záznamů jako důkazu v řízení o onom bagatelním trestném činu.⁵⁷

Z hlediska současného stavu provádění prostorových odposlechů je třeba proto apelovat na zajištění legislativní podpory pro jejich realizaci, která by odpovídala požadavkům na dodržení standardů ochrany práva do soukromí vyslovené Evropským soudem pro lidská práva a Ústavním soudem, neboť takovéto sledování osoby představuje citelný zásah do jejího soukromí bez rozlišování prostorů, kde je osoba sledována respektive odposlouchávána.⁵⁸

⁵⁶ Rozsudek ESLP ze dne 10.02.2009 ve věci ve věci Iordachi a další proti Moldavsku, č. 25198/02.

⁵⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 01.09.2020, sp. zn. 7 Tdo 865/2020

⁵⁸ ZAORALOVÁ, P., *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, s.254 - 255.

4.4 Sledování e-mailové komunikace

Sledování e-mailové komunikace, která je v současné době zcela běžným prostředkem dopravování zpráv, může pro orgány činné v trestním řízení představovat cenný zdroj informací. Obsah této e-mailové komunikace může být z hlediska dokazování a objasňování některých druhů trestných činů zcela klíčovým důkazem a poměrně snadným a účinným prostředkem odhalování trestné činnosti. Hlavní výhodou pro orgány činné v trestním řízení je možnost uchování této komunikace v čase. Tento poměrně nový „druh“ důkazu má pochopitelně i své nevýhody, které lze spatřovat zejména v poměrně snadné pozměnitelnosti zpráv. Z tohoto vyplývá problematické věrohodnost tohoto druhu důkazu z hlediska jeho autentičnosti.⁵⁹

Pokud se podíváme na normativní zakotvení možností obstarání obsahu e-mailové komunikace pro důkazní účely, tak zjistíme, že problematika sledování této e-mailové komunikace není v českém právním řádu v zásadě nijak řešena. Tento legislativní deficit oprávněně vzbuzuje otázky, jakým procením postupem lze ke zjišťování obsahu e-mailových schránek a také ke sledování aktuálně probíhající e-mailové komunikace přistupovat. Názory na správný postup při realizaci tohoto úkonu se různí.⁶⁰ V převážné většině případů se zjišťování aktuálního obsahu e-mailové komunikace provádí v praxi s postupem podle ustanovení § 158d odst. 3 trestního řádu upravující sledování osob a věcí.⁶¹

Aktuální obsah e-mailové schránky lze podle stanoviska Nejvyššího státního zastupitelství poř. č. 1/2015 zjišťovat zpětně postupem podle § 158d odst. 3 trestního řádu, který je možné využít v případě trestního řízení pro kterýkoliv úmyslný trestný čin. Tímto postupem je možné zjistit celý obsah e-mailové schránky uživatele, která má fakticky charakter soukromého virtuálního prostoru. Od zjišťování aktuálního obsahu emailové schránky je třeba odlišovat postup, při němž dochází ke sledování příchozí a odchozí pošty v reálném čase. Sledování obsahu aktuálně probíhající komunikace, resp. telekomunikačního provozu je třeba realizovat postupem podle § 88 nebo § 88a trestního řádu. Jakkoliv si mohou orgány činné v trestním řízení postupem podle § 158d odst. 3 trestního řádu pořídit důkazní materiál obsahující elektronická data uložená na

⁵⁹ POLČÁK, R., PÚRY, F., HARAŠTA, J. a kol. *Elektronické důkazy v trestním řízení*. 1. vydání Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta 2015, s. 117-122.

⁶⁰ KOHOUT, J., BEHR, T., *Elektronická pošta a její záznam pro trestní řízení*. Trestně právní revue. 2011, č.4, s. 101 – 106.

⁶¹ ZAORALOVÁ, P., *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, strana 257-258.

sledovaném zařízení, nesmí v žádném případě dojít ke zneužívání tohoto postupu, tak že by tímto postupem docházelo k získávání údajů o telekomunikačním provozu nebo faktickému zachycení toku těchto informací. Tomuto odpovídají i závěry uvedeného stanoviska Nejvyššího státního zastupitelství poř. č. 1/2015.⁶²

Jiný právní režim platí pro zjišťování obsahu elektronické e-mailové komunikace uskutečněné po zajištění datového nosiče orgány činnými v trestním řízení. Datový nosič, kterým může být notebook, mobilní telefon nebo tablet, se může do dispozice orgánům činným v trestním řízení dostat zákonnou cestou. K tomu může dojít například vydáním věci podle § 78 trestního řádu nebo odnětím věci podle § 79 trestního řádu, při domovní prohlídce podle §83 trestního řádu nebo při prohlídce jiných prostor a pozemků podle § 83a trestního řádu, osobní prohlídce podle § 83b trestního řádu, nebo při ohledání místa činu podle § 112 trestního řádu. Do jejich moci se může dostat také dobrovolným vydáním při provádění některých procesních úkonů nebo z iniciativy poškozeného, který datový nosič předá orgánům činným v trestním řízení k podložení svých tvrzení. Ke zjišťování obsahu e-mailové komunikace na zajištěném datovém nosiči v reálném čase je třeba příkazu soudce podle § 88 trestního řádu, neboť se stejně jako telekomunikační provoz uskutečňuje v síti elektronických komunikací, která je chráněna komunikačním tajemstvím. Obsah již doručených a uložených zpráv v zajištěném datovém nosiči nepodléhá žádnému speciálnímu režimu a k jeho zjištění může dojít bez příkazu soudu.⁶³ Stejně tak ke zjištění obsahu elektronické komunikace uložené na datovém nosiči, která se uskutečnila do doby, než nosič dostal k dispozici orgán činný v trestním řízení, není potřeba příkazu soudce dle § 88 trestního řádu a lze jej požadovat postupem dle ustanovení § 8 odst. 1 trestního řádu, popřípadě dle ustanovení § 8 odst. 5 trestního řádu.⁶⁴

⁶² ZAORALOVÁ, P., *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, s. 258-259.

⁶³ POLČÁK, R., PÚRY, F., HARAŠTA, J. a kol. *Elektronické důkazy v trestním řízení*. 1. vydání Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta 2015, s. 123.

⁶⁴ ZAORALOVÁ, P.: *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, s. 261

5 Žádosti

Sledování osob a věcí je velmi specifické oprávnění a jeho užití podléhá speciálnímu režimu a je dozorováno mnoha různými institucemi (kromě samotné Policie České republiky i státními zástupci a soudem). K prostému sledování dle § 158b odst. 1 trestního řádu není požadováno povolení, tudíž ho může provádět příslušný policejní orgán. V ostatních případech je třeba podat písemnou žádost. Tato žádost musí být řádně odůvodněna podezřením na konkrétní trestnou činnost. Pokud jsou známy údaje o osobách a věcech, které mají být sledovány, tak tyto musí být uvedeny v žádosti. V žádosti musí být stanovena doba, po kterou bude sledování prováděno. Tato nesmí být delší než šest měsíců. Tuto dobu může ten, kdo sledování povolil, na základě nové žádosti písemně prodloužit vždy na dobu nejvýše šesti měsíců. U odposlechu prostoru dle § 158d trestního řádu není povinnost policejního orgánu průběžně odposlechy prostoru vyhodnocovat.

V případech, kdy lze z důvodu neodkladnosti sledování zahájit bez povolení dle § 158d odst. 2 trestního řádu, je policejní orgán povinen o povolení bezodkladně dodatečně požádat. Pokud by toto povolení do 48 hodin neobdržel, je policejní orgán povinen sledování ukončit a případný záznam zničit. Informace, které se v této souvislosti policejní orgán dozvěděl je povinen nijak nepoužít.⁶⁵

Sledování si může vyžádat pouze oprávněný policista formou schválené žádosti o sledování, která musí být řádně vyplněna a následně předána příslušnému specializovanému pracovišti Policie České republiky. Oprávněný policista a schvalující vedoucí policista odpovídají za to, že je žádost podávána v souladu s právním řádem České republiky a obsahuje všechny náležitosti. Žádost o sledování se označí stupněm utajení způsobem stanoveným vyhláškou č. 275/2022 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací. Žádosti se vždy v horní i spodní části označí razítkem s popisem: „VYHRAZENÉ“, kdy po odtajnění dokumentu se každé toto razítko přeškrtně. Na dokument je následně přidáno razítko, kde je zrušen stupeň utajení podle § 22 odst. 4 zákona číslo 412/2005 Sb. o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Pokud by policista nechtěl důkazy získané ze sledování použít v trestním řízení, tak žádost ani zpracované úřední záznamy o sledování odtajňovat nemusí. K tomuto se přistupuje v malém množství případů, zejména když je

⁶⁵ JELÍNEK, J., *Dokazování v trestním řízení v kontextu práva na spravedlivý proces*. Praha: Leges, 2018, s. 321 - 324

dostatek ostatních důkazů a policista nechce sledování a odposlechy prostoru použít z taktických důvodů. Nicméně je důležité zmínit, že závěrečné rozhodnutí vždy záleží na dozorujícím státním zástupci. Neodtajněné dokumenty, kde nebyl zrušen stupeň utajení, ovšem nelze použít jako důkazy pro dokazování v trestním řízení.

Všechny žádosti jsou předloženy státnímu zástupci, který je místně a věcně příslušný. Státní zástupce plní v přípravném řízení funkci dozoru nad zachováním zákonnosti v přípravném řízení trestním, včetně funkce návrhové a rozhodovací, která zahrnuje oprávnění státního zástupce vydávat rozhodnutí v přípravném řízení a také předkládat soudci činnému v přípravném řízení návrhy na jeho rozhodnutí o závažných zásazích do základních práv a svobod občanu.⁶⁶ Státní zástupce je oprávněn chybně sepsanou žádost vrátit policejnímu orgánu se svými pokyny k doplnění, popřípadě může přikázat, aby úkony ve věci prováděla jiný osoba služebně činná v policejním orgánu.⁶⁷

Pokud je trestní řízení vedeno pouze na základě důvodného podezření, musí být v této žádosti přesně napsáno, o jaké poznatky se takový závěr opírá. Pouhé trestní oznámení samo o sobě, není-li doloženo alespoň indiciemi či poznatky, z nichž lze důvodné podezření dovozovat, nepostačuje ke schválení sledování osob a věcí, neboť totiž nepostačuje ani k zahájení řízení k objasnění a prověřování skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin podle § 158 trestního řádu.⁶⁸

⁶⁶ KOUDELKA, Z., RŮŽIČKA, M. VONDRUŠKA, F.: *Zákon o státním zastupitelství s komentářem a judikaturou*,. Praha: Leges, 2010, s 17.

⁶⁷ LATA, J., PAVLÍK, J. *Přehled judikatury ve věcech státního zastupitelství a státních zástupců*. Praha: Wolters Kluwer, a.s.,2015 s. 107

⁶⁸ Nález Ústavního soudu ze dne 23. května 2007, sp. zn. II. ÚS 615/06

5.1 Žádost o sledování osob a věcí dle § 158d odst. 2 a 3 trestního řádu

Z procesního hlediska lze sledování osob provádět na základě povolení, které se vydává ve formě opatření, a proto proti němu není přípustná stížnost. Příslušné povolení musí být vydáno na podkladě žádosti státního zástupce, pokud se jedná o sledování osob a věcí dle § 158d odst. 3 trestního řádu nebo policejního orgánu, pokud se jedná o sledování osob a věcí dle § 158d odst. 2 trestního řádu. Zákon stanovuje, že žádost musí být odůvodněna podezřením z konkrétní trestné činnosti, a jsou-li známy, též údaje o osobách a věcech, které mají být sledovány. Povinnost odůvodnění podezření z konkrétní trestné činnosti nelze vykládat ryze formálně. Náležitostí povolení ke sledování osob a věcí je uvedení doby, po kterou může být sledování prováděno. Doba sledování v takovém případě nesmí být delší než šest měsíců.⁶⁹

V samotné žádosti je v úvodu uvedeno, o které sledování podle kterého odstavce trestního řádu se jedná a na jakou dobu se o toto sledování žádá. Také zde musí být uvedeno, o který objekt sledování se jedná, jestli se například bude sledovat vozidlo pomocí GPS, podezřelá osoba, nebo zda jde o prostorové odposlouchávání. Následuje odůvodnění policisty, z jakého důvodu o povolení žádá. Toto odůvodnění píše každý policista sám. Sepíše všechny doposud zjištěné poznatky, což zdůraznil Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. II. Ú 2806/08, ve kterém uvedl, že odůvodnění musí být poněkud širší než striktně textualistický. Nelze vystačit pouze s pouhým vyslovením podezření, že se konkrétní trestná činnost stala. Dále je v žádosti napsáno o jaké protiprávní jednání se jedná a jak jej Policie ČR zjistila. Zpravidla se jedná o oznámení cizí osoby nebo z vlastního (policejního) poznatku z operativního šetření v zájmovém prostředí za účelem získávání poznatku důležitých k předcházení a odhalování trestné činnosti. V části „Odůvodnění“ zpravidla následují všechny poznatky o osobách a věcech, které se Policii ČR do data žádosti podařilo získat. Jedná se o lustrace v systémech Policie ČR, informace z jiných databází (například z Úřadu práce ČR, správy sociálního zabezpečení, katastru nemovitostí či z Centrálního registru řidičů) a z operativního šetření. V závěru odůvodnění se nachází poučení o tom, k čemu získané poznatky ze sledování budou použity a také jaké jsou cíle tohoto sledování. Poslední částí odůvodnění je informace, který policejní orgán bude vyhodnocovat sledování.

⁶⁹ ZAORALOVÁ, P., *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, s. 250

5.2 Prodloužení sledování osob a věcí

U sledování osob a věcí dle § 158d trestního řádu je policejní orgán před uplynutím doby, na kterou byl tento odposlech prostoru či sledování osob a věcí povolen podat novou žádost, pokud v tomto chce nadále pokračovat. Pokud policejní orgán žádá o opakované prodloužení sledování podle § 158d trestního řádu, musí podat vždy novou žádost. Oproti prodloužení odposlechů podle § 88 odst. 4 trestního řádu v této žádosti nemusí být žádné průběžné vyhodnocení. Tato žádost nemusí být nijak doplněna či pozměněna oproti původní žádosti. O opakovaném prodloužení odposlechu podle § 88 trestního řádu rozhoduje vyšší orgán, než ten, který odposlech nařídil. Jedná se o soudce soudu vyššího stupně. V případě prodloužení sledování podle § 158d trestního řádu rozhoduje tentýž orgán, který předchozí sledování nařídil.⁷⁰ U doložených protokolů, které se připojují k žádosti, je zajímavé zmínit usnesení Nejvyššího soudu, kdy protokoly lze přizpůsobit konkrétnímu úkonu, přičemž z hlediska povahy těchto úkonů by při sledování osob a věcí byla konkretizace osob z řad policistů v absolutním rozporu se smyslem a účelem úkonu. Pokud je to potřebné, lze tento dokument vypracovat i tak, aby nedošlo k vyzrazení skutečné totožnosti pověřených policistů provádějících sledování.⁷¹

⁷⁰ JELÍNEK, J., *Dokazování v trestním řízení v kontextu práva na spravedlivý proces*. Praha: Leges, 2018, s. 323- 324

⁷¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 6. 2011, sp. zn. 5 Tdo 482/2011

6 Dokazování

Trestní stíhání je v České republice možné vést pouze v souladu se zákonem, čemuž musí odpovídat i postup orgánů činných v trestním řízení. Orgán činný v trestním řízení musí respektovat zákonné mantinely i v případě, že jeho prvotním cílem je náležité objasnění skutkového stavu věci. Zjištění materiální pravdy a objasnění skutkového stavu věci nemůže být nadřazeno zásadě řádného zákonného zjišťování pravdy za každou cenu.⁷² Základním stavebním kamenem zákonného trestního procesu je dle ustanovení § 2 odst. 1 trestního řádu, že nikdo nemůže být stíhán jinak než ze zákonných důvodů a způsobem, který stanoví tento zákon.

Úroveň dokazování v trestním řízení je podmíněná samotnou kvalitou trestního řízení. Bez zákonně získaných a přesvědčivých důkazů není možné rozhodnout ve věci a dokazování je podmínkou trestního řízení a současně základnou garancí slušnosti trestního řízení.⁷³ Podle § 158d odst. 2 a 3 trestního řádu je možné pořizovat na základě písemného povolení zvukové, obrazové či jiné záznamy, které mohou být za zákonem stanovených podmínek užity jako důkaz v trestním řízení. Použitelnost těchto záznamů o sledování osob a věcí je podmíněna, dodržáním zákonných limitací postupu při jejich opatřování. Má-li být záznam pořizovaný postupem podle § 158d trestního řádu použit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s náležitostmi uvedenými v § 55 a § 55a trestního řádu, dle § 158d odst. 7 trestního řádu. Zejména je potřeba uvést dobu sledování, místa, popř. prostory, v nichž bylo prováděno sledování, druh prováděného záznamu a popis činností sledované osoby v okamžiku pořizování záznamu nebo polohy věci, o kterou se jednalo. Jak již bylo uvedeno, protokol o sledování osob a věcí nemusí obsahovat údaje o totožnosti policistů, kteří sledování provedli.⁷⁴

⁷² ZAORALOVÁ, P. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, s. 18

⁷³ JELÍNEK, J., a kol. *Trestní právo procesní – minulost a budoucnost*. Praha: Leges, 2016, s. 150.

⁷⁴ ZAORALOVÁ, P. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, s. 249

6.1 Důkaz a důkazní prostředek

Trestní řád, na rozdíl od teorie, nerozlišuje mezi pojmy „důkaz“ a „důkazní prostředek“. Tak se také v § 89 odst. 2 trestního řádu nehovoří o důkazních prostředcích, ale o důkazech, přičemž ovšem vztah mezi důkazním prostředkem a důkazem lze popsat jako vztah mezi formou poznávání (důkazní prostředek) a výsledkem tohoto poznávání (důkazem).

Důkazní prostředek je činnost orgánu činného v trestním řízení nebo oprávněné strany trestního řízení, která slouží k poznání skutečnosti, jež má být dokazováním zjištěna. Jedná se tedy o nástroj, který slouží k získání poznatků o předmětu dokazování (tzn. nástroj, jehož prostřednictvím je tento poznatek získáván).⁷⁵

Důkazem se rozumí přímý poznatek nebo výsledek činnosti orgánu činného v trestním řízení při dokazování (např. obsah výpovědi vyslychané osoby, obsah listiny, výsledek znaleckého zkoumání, poznatky získané ohledáním místa činu, věci nebo osoby atd.). Jde tedy o přímý poznatek nebo výsledek získaný z důkazního prostředku při procesním dokazování orgánem činným v trestním řízení o skutkové okolnosti. Důkaz je informace plynoucí z procesních úkonů, kterou se orgán činný v trestním řízení přesvědčuje o skutečnosti důležité buď pro rozhodnutí věci, nebo pro správný postup v trestním procesu.⁷⁶

⁷⁵ ŠÁMAL, P., KRÁL, V., BAXA, J., PÚRY, F. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* 4. vyd. Praha: C.H.Beck, 2002, s. 575

⁷⁶ ČÍSAŘOVÁ, D. a kol.: *Trestní právo procesní*, 5. vydání, ASPI, Wolters Kluwer, Praha 2008, s. 284

6.2 Nepoužitelnost záznamu o sledování osob a věcí

Nepoužitelnost záznamu získaného postupem podle § 158d trestního řádu může plynout z nedodržení limitace okruhu trestných činů, k jejichž objasnění lze sledování povolit, to jest úmyslných trestných činů. Dále pak nelze použít záznam, pokud chybí povolení soudce nebo státního zástupce, resp. pokud nedojde k jeho dodatečnému vydání dle § 158d odst. 2 a 3 trestního řádu nebo pokud chybí náležité odůvodnění povolení, včetně uvedení doby trvání sledování dle § 158d odst. 4 trestního řádu. Pokud by byla překročena doba trvání sledování, nešlo by tento záznam použít jako důkaz v trestním řízení. V žádosti o sledování osob a věcí také nesmí chybět odůvodnění místní příslušnosti, není-li zřejmá.⁷⁷

Obdobně jako pro účely postupu dle ustanovení § 88 a § 88a trestního řádu, lze ke sledování osob a věcí přistoupit jen tehdy, nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak dosažení podstatně ztížené dle §158b odst. 2 trestního řádu.⁷⁸ Další důležitou skutečností je, že použití operativně pátracích prostředků včetně sledování osob a věcí nesmí orgán činný v trestním řízení sledovat jiný zájem, než získání skutečností důležitých pro trestní řízení. Zajímavostí je, že zákon neukládá orgánům činným v trestním řízení povinnost dotčenou osobu po pravomocném skončení věci o využití sledování informovat.⁷⁹

Záznam o sledování osob a věcí nesmí být použit jako důkaz v trestním řízení, pokud se jedná o odposlech prostoru, kde je zaznamenána komunikace uskutečněná mezi obviněným a jeho obhájcem. Policejní orgán je v tomto případě povinen záznam bezodkladně zničit a dokonce ani nesmí využít informace, které se v této souvislosti dozvěděl.⁸⁰

⁷⁷ ZAORALOVÁ, P. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, s. 249

⁷⁸ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H.Beck, 2013., s. 1207

⁷⁹ ZAORALOVÁ, P. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, s. 250

⁸⁰ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. 8. vydání, Praha: Leges, 2020. s. 897.

6.3 Použitelnost záznamu zachycujícího komunikaci mezi obviněným a jeho obhájcem, resp. advokátem a jeho klientem

Trestní řád v ustanovení § 158d trestního řádu výslovně zakazuje použít jako důkaz v trestním řízení záznam o odposlechu komunikace uskutečněné mezi obviněným a jeho obhájcem. Ochrana této komunikace obviněného s jeho obhájcem vychází z podstaty a účelu uplatňování obhajoby obviněného v trestním řízení. Předmětem diskuzí a sporů se stává předně postup, pomocí něhož by měla být ochrana důvěrných informací mezi obhájcem a jeho klientem efektivně zaručena. Z ustanovení § 158d trestního řádu vyplývá, že zjistí-li příslušný orgán provádějící odposlech, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je povinen záznam o odposlechu bezodkladně zničit a informace, které se v této souvislosti s odposlechem dozvěděl, nijak nepoužít. V současné době neexistuje efektivní nástroj, jak záznam hovoru v případě, že vyjde najevo, že se jedná o chráněnou komunikaci ukončit. Důvodem způsobujícím tyto praktické obtíže je zejména plošné využívání automatických nahrávacích zařízení, která ovšem nejsou schopna rozeznat počátek, popřípadě konec hovoru mezi obviněným a jeho obhájcem.⁸¹

Částečným řešením pro českou právní praxi by mohlo být, po vzoru holandské právní úpravy, zavedení tzv. registrovaných telefonních čísel advokátů. Takové to zavedení by mohlo pomoci v případě odposlechů dle § 88 a § 88a trestního řádu, nicméně neřešilo by to odposlechy dle § 158d trestního řádu, kterému nelze zabránit.⁸²

V trestní praxi i odborné literatuře se často diskutuje otázka, zda lze tento zákaz odposlechu vztáhnout i na situaci, kdy předmětem odposlechu je komunikace mezi osobou z trestného činu podezřelou dle § 76 trestního řádu, tedy nikoliv obviněným, se svým právním zástupcem. V doslovném výkladu litery zákona se poté dovozuje, že zákaz odposlechu dle § 158d trestního řádu se na osobu podezřelou ze spáchání trestného činu, a tudíž ani na jinou osobu ve vztahu advokát – klient nevztahuje. Toto je částečně podpořeno i v recentní judikatuře, která naznačuje, že ochrana důvěrné komunikace mezi advokátem a jeho klientem je vázána na okamžik zahájení trestního stíhání. Odborníci a zejména advokáti jsou opačného názoru, že nepřípustnost prolomení ochrany je třeba vztáhnout i na případy komunikace advokáta a osoby

⁸¹ ZAORALOVÁ, P. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, s. 262-263

⁸² Tamtéž s. 263

z trestného činu podezřelé, ale obecně i osoby, u níž je dáno důvodné podezření na spáchání trestné činnosti, ale nebylo proti ní doposud zahájeno trestní stíhání.⁸³

Problematika přípustnosti odposlechu komunikace advokáta a jeho klienta zůstává judikatorně nevyřešena.⁸⁴ Samotná rozhodnutí Ústavního soudu se liší. V jednom svém rozhodnutí Ústavní soud spojil účinky ochrany advokátního tajemství s okamžikem, kdy jej klient požádá o právní službu.⁸⁵ V dalším rozhodnutí se Ústavní soud od tohoto rozhodnutí odchýlil a spojil účinky důvěrnosti komunikace až se zahájením trestního stíhání.⁸⁶ V dalším rozhodnutí dospěl Ústavní soud k právnímu názoru, že počátek ochrany se váže na okamžik vedení trestního řízení.⁸⁷

Ostrou kritiku tendencí sledování a zaznamenávání důvěrné informace mezi advokáty a jejich klienty vyjádřila i Česká advokátní komora, která uvádí, že odposlouchávat telefony advokáta, který poskytuje právní služby osobám, s nimiž projednává jejich záležitosti, je nezákonné a proto nepřípustné.⁸⁸

Požadavek vyššího standardu ochrany advokáta a jeho klienta plyne také z judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Ve svém rozhodnutí uvádí, že advokáti zastávají zásadní úlohu v demokratické společnosti spočívající v obhajobě účastníků řízení, kdy toto stojí na předpokladu, že komunikace mezi advokáty a klienty zůstane důvěrná. S tímto souvisí právo každého na spravedlivý proces, včetně práva obžalovaných neusvědčit se.⁸⁹

Jakkoliv je možné z uvedených judikatur i rozhodnutí dovést nepřípustnost odposlechu dle § 158d odst. 2 a 3 trestního řádu takovéto důvěrné komunikace advokáta a jeho klienta, obecný zákaz těchto odposlechů český právní řád nezná. Za splnění zákonných předpokladů jsou odposlechy dle § 158d odst. 2 a 3 trestního řádu možné a zatím i ústavně souladné.⁹⁰

⁸³ VANTUCH, P., *Nezákonný odposlech advokáta*. [online], Bulletin advokacie. 2008. Roč. č. 3, [cit. 15.03.2024] Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/2291/BA_08_09.pdf

⁸⁴ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 27.09.2007, sp. zn. II. ÚS 789/06

⁸⁵ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 25.11.2010, SP. ZN. II. ÚS 889/10

⁸⁶ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 12.11.2014, sp. zn. I. ÚS 1638/14

⁸⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 03.01.2017, Sp. zn. III. ÚS 2847/14

⁸⁸ ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA. *Stanovisko České advokátní komory k množícím se odposlechům advokátů*. [online], [citováno 10.03.2024]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=1632>

⁸⁹ Rozsudek ESLP ze dne 06.12.2022 ve věci Michaud proti Francii, č. 12323/11

⁹⁰ ZAORALOVÁ, P. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, s. 267-268

6.4 Použitelnost záznamů pořízených soukromými osobami

Právní úpravu použitelnosti důkazů, ať už obrazových, zvukových nebo jiných záznamů předložených soukromými osobami (odlišné osoby od orgánů činných v trestním řízení) současná právní legislativa neobsahuje. Chybí i explicitní právní úprava postupu při vyhledávání, opatřování a předkládání takových záznamů. Z hlediska použitelnosti důkazů, které jsou doloženy soukromými osobami, je třeba vycházet z obecných zásad a soudních rozhodnutí, která hrají v posuzování podmínek přípustnosti soukromých záznamů klíčovou roli.⁹¹

Z pohledu českého zákona, samotná přípustnost pořízení zvukové či obrazové nahrávky soukromou osobou pro účely dokazování v trestním řízení vyplývá z obecné formulace ustanovení § 89 odst. 2 trestního řádu. Skutečnost, že důkaz nevyhledal nebo nevyžádal orgán činný v trestním řízení, není důvodem k odmítnutí takového důkazu. Toto ustanovení umožňuje v zásadě využití neomezeného okruhu důkazních prostředků. Dle závěru Ústavního soudu pořízení zvukového či obrazového záznamu soukromými osobami není předem nepřipustným důkazem.⁹²

Záznam obstaraný na základě postupu orgánů činných v trestním řízení, kterým by se pokusily obejít ustanovení trestního řádu, bude absolutně neúčinným důkazem. Není možné k takovým důkazům v trestním řízení nijak přihlížet, zejména pokud jde o případy, kdy policejní orgán s cílem získat doznání podezřelé či obviněné osoby požádal či vyzval soukromou osobu, aby důkaz obstarala, popřípadě jí k tomu dokonce poskytl potřebné technické prostředky. Je důležité připomenout, že rozhodnutí o přípustnosti důkazu obsahem soukromé nahrávky předložené soukromými osobami náleží v konečném důsledku soudu a otázku, zda se jedná o důkaz přípustný či nikoliv, bude nutné posoudit v každém případě individuálně.⁹³

Důležitým aspektem při posuzování limitů použitelnosti soukromých záznamů je též povaha konkrétního trestného činu, pro který se trestní stíhání vede a obsah záznamu ve vztahu k trestné činnosti, která má být objasněna. Dalším významným kritériem při posuzování přípustnosti soukromé nahrávky jako důkazu je i existence, respektive absence jiných důkazů, které jsou způsobilé trestnou činnost objasnit.

⁹¹ ZAORALOVÁ, P. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, s. 268

⁹² Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 20.10.2011, sp. zn. II. ÚS 143/06

⁹³ ZAORALOVÁ, P. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, s. 269

Nemalý vliv při posuzování přípustnosti důkazu soukromou nahrávkou mohou mít prostředky k uplatnění svých práv zasahujících do práva na soukromí.⁹⁴

Důkaz získaný porušením práva na ochranu osobnosti, i přesto, že byl získán protiprávně, není nepřiměřeným zásahem do základních práv jedince a bude důkazem procesně použitelným, pokud takové porušení zákona bude proporcionální ve vztahu ke sledovanému cíli. Při posuzování soukromých nahrávek jako důkazu v trestním řízení se není možné omezovat pouze na jejich přínos ve vztahu k zájmu společnosti na objasnění trestné činnosti a na spravedlivém potrestání pachatele trestných činů.⁹⁵

Každý důkaz, respektive přípustnost důkazu soukromými nahrávkami je nezbytné zkoumat jednotlivě, kdy se aplikuje test proporcionality. Tento test byl v minulosti formulován Ústavním soudem a sestává se ze tří kroků. Prvním krokem je vhodnost daného důkazu, druhým krokem je potřeba důkazu a třetím krokem je proporcionalita v modifikované podobě. Pokud je to možné, orgány v trestním řízení jsou povinny zajistit i další důkazy tak, aby disponovaly dalšími podloženými fakty, které výrazným způsobem nasvědčují důvodnosti obvinění, s nimiž je zvukový záznam předložený soukromými osobami v obsahové shodě. K tlumočení takových projevů mohou být využívány svědecké výpovědi osob, které tento záznam předložily, ale i dalších osob, které toto mohly slyšet.⁹⁶

Jak bylo již uvedeno, s povahou konkrétního trestného činu souvisí též jeho závažnost. Závažnost trestné činnosti, která je obviněnému kladena za vinu, bude mít význam pro hodnocení nezbytnosti zásahu do soukromí osoby, která se na trestné činnosti má podílet. Je totiž zřejmé, že zájem státu, ale i veřejnosti, na objasnění závažných forem trestné činnosti a spravedlivé potrestání jejich pachatelů bude zásadně vyšší než v případě méně závažné trestné činnosti.⁹⁷

⁹⁴ ZAORALOVÁ, P. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Lege, 2018, s. 271

⁹⁵ Tamtéž s. 272-273

⁹⁶ Tamtéž s. 273

⁹⁷ Tamtéž s. 276

7 Metodika praktické části

Praktická část bakalářské práce je zpracována formou vlastního průzkumného šetření, které bylo provedeno formou anonymních dotazníků mezi policisty. Autor práce se zde zaměřuje na spokojenost policistů s právní úpravou sledování osob a věcí, dále na to, zda považují možnosti Policie ČR při sledování osob a věcí za dostačující a zdali se nebojí možnosti jejich zneužití, popřípadě zda by si přáli tyto možnosti sledování naopak rozšířit.

Dotazníky a vyhodnocení byly zprostředkovány pomocí webové stránky <https://www.surveymonkey.com>. Vyplňování dotazníků probíhalo v době od 20.02.2024 do 15.03.2024. Dotazník vyplnilo celkem 120 policistů. Dotazník obsahoval celkem 13 otázek, kdy se jednalo o 12 uzavřených otázek a o jednu otevřenou otázku. Zúčastnění policisté byli v době vyplňování dotazníku zařazeni na Krajském ředitelství policie Plzeňského kraje a na Krajském ředitelství policie Středočeského kraje. Vzor dotazníku je v příloze č. 1 této práce.

7.1 Cíl a hypotézy

Cílem průzkumu je zjistit a zhodnotit spokojenost mezi policisty s možností a oprávněním Policie ČR při sledování osob a věcí, a jestli se bojí jejich zneužití. Pro účely splnění tohoto cíle byla stanovena následující série hypotéz:

Hypotéza č. 1:

Více než 50 % policistů se bude bát neoprávněného sledování ze strany GIBS.

Hypotéza č. 2:

Více než 70 % policistů by oprávnění Policie ČR rozšířilo.

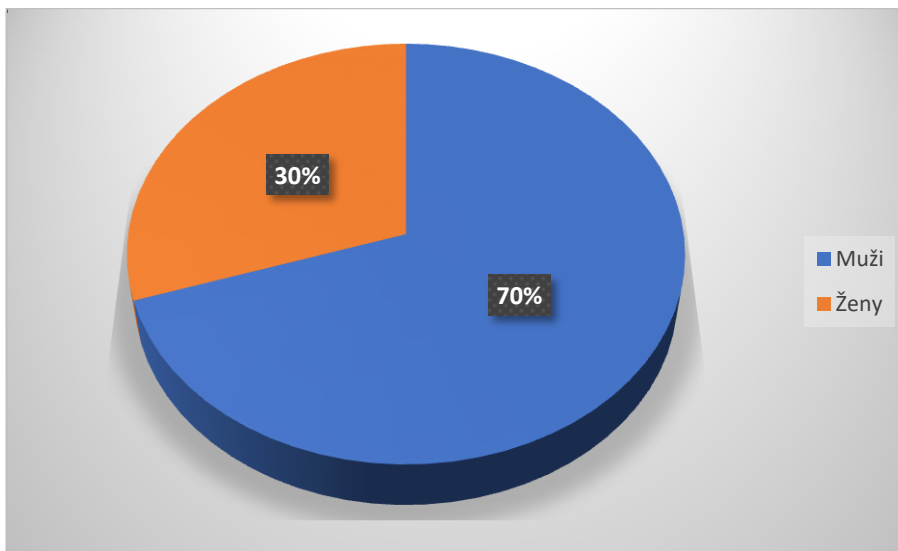
Hypotéza č. 3:

Více než 70 % policistů, kteří již žádali o sledování osob a věcí, by zjednodušilo proces schvalování žádosti o sledování.

7.2 Výsledky průzkumu

Každá z 13 otázek je vyhodnocena samostatně a následně jsou data vyhodnocena v celkové analýze dat.

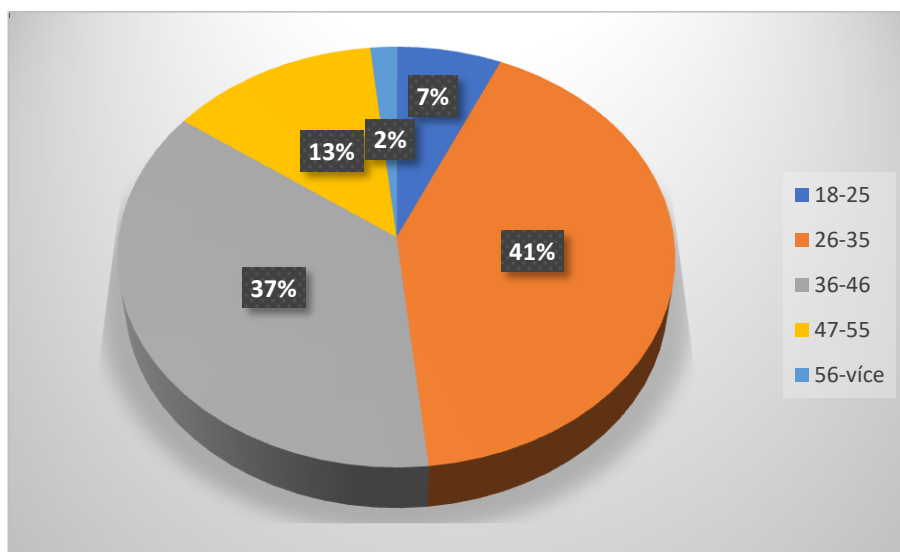
Graf č. 1: Pohlaví respondentů⁹⁸

Otázka č. 1 zněla: „Jaké je Vaše pohlaví?“ a zjišťovala počet žen a mužů z celkového počtu dotazovaných respondentů. Jednalo se o uzavřenou otázku s možností výběru odpovědi „Muž“ nebo „Žena“. Z celkového počtu 120 dotazovaných respondentů bylo 84 (70 %) mužů a 36 (30%) žen. (graf č. 1). Dotazování se zúčastnili pouze policisté.

⁹⁸ *Vlastní zdroj*

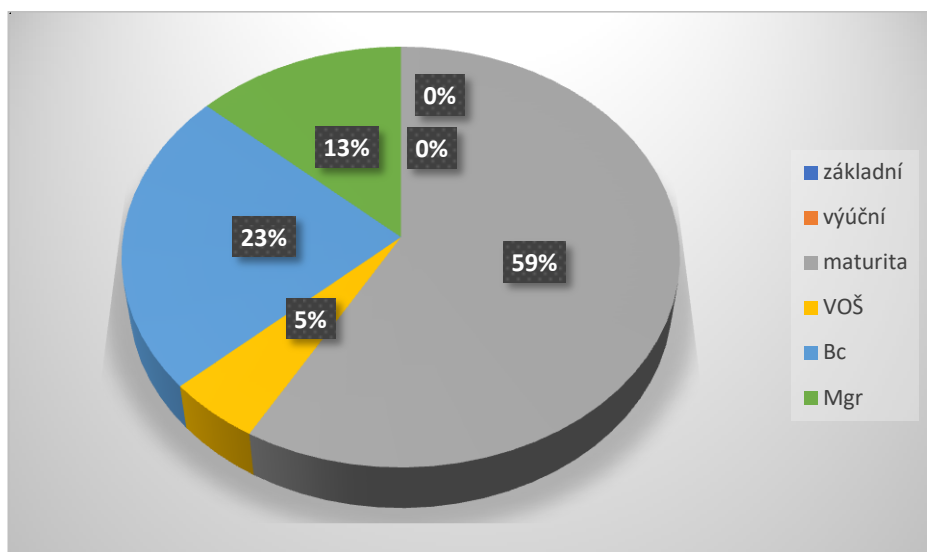
Graf č. 2: Věk respondentů⁹⁹

Otázka č. 2 zněla: „Kolik je Vám let?“ a zjišťovala věk respondentů. Jednalo se o uzavřenou otázku s možností výběru jedné odpovědi, kdy pro lepší přehlednost byly stanoveny věkové kategorie. Ve věku 18-25 let se průzkumu zúčastnilo celkem 8 osob, což je 6,66 % ze všech respondentů. Ve věku 26-35 let se zúčastnilo celkem 50 osob, což je 41,66% ze všech respondentů. Ve věku 36-46 let celkem se zúčastnilo celkem 44 osob, což je 36,66% ze všech respondentů. Ve věku 47-55 let se zúčastnilo celkem 16 osob, což je 13,33 % ze všech respondentů. Ve věku 56 a více let se celkem zúčastnily 2 osoby, což je 1,66 % ze všech respondentů.

⁹⁹ *Vlastní zdroj*

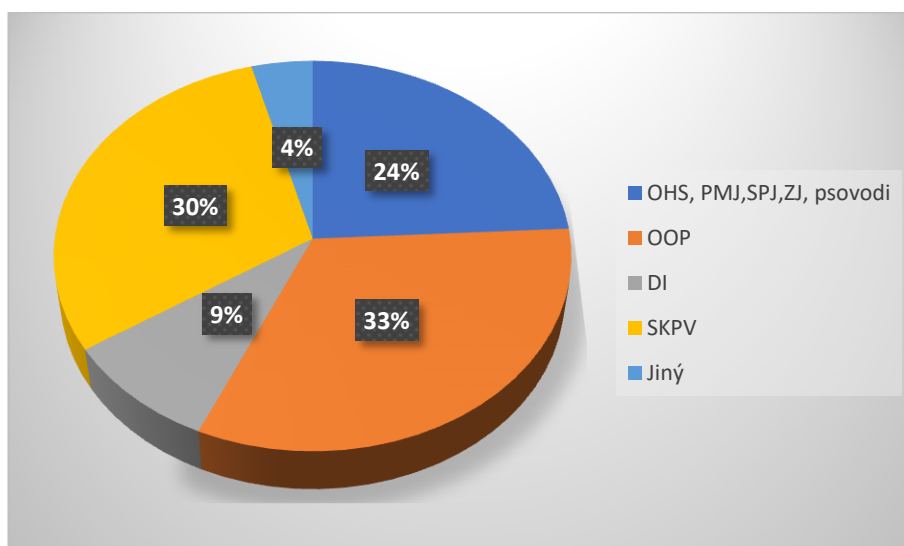
Graf č. 3: Vzdělání respondentů¹⁰⁰

Otázka č. 3 zněla: „Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?“ a zjišťovala, jakého nejvyššího vzdělání dosáhli respondenti. Jednalo se o uzavřenou otázku s možností výběru jedné odpovědi. Byť byl předpoklad, že všichni policisté budou mít minimálně vzdělání s maturitou, byla zachována i odpověď pro základní vzdělání a střední vzdělání s výučním listem. Se základním vzděláním a se středním vzděláním s výučním listem se celkem průzkumu nezúčastnil žádný z respondentů. Se středním vzděláním s maturitní zkouškou se zúčastnilo celkem 70 osob, což je 58,33 % ze všech respondentů. S vyšším odborným vzděláním se zúčastnily celkem 6 osoby, což je 5,00 % ze všech respondentů. S vysokoškolským vzděláním v bakalářském stupni se zúčastnilo celkem 28 osob, což je 23,33 % ze všech respondentů. S vysokoškolským vzděláním v magisterském stupni se zúčastnilo celkem 16 osob, což je 13,33 % ze všech respondentů.

¹⁰⁰ *Vlastní zdroj*

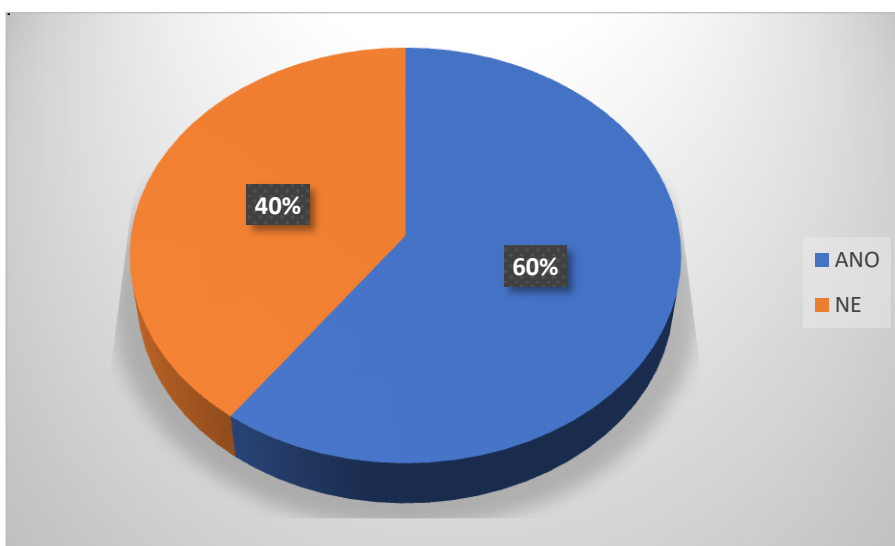
Graf č. 4: Rozřazení podle útvarů¹⁰¹

Otázka č. 4 zněla: „U jakého útvaru Policie České republiky jste zařazen/a?“ a zjišťovala, na kterých útvarech jsou policisté v rámci Policie České republiky zařazeni. Jednalo se o uzavřenou otázku s možností výběru útvarů. Na útvarech Oddělení hlídkové služby (dále jen OHS), Pohotovostní motorizovaná jednotka (dále jen PMJ), Speciální pořádková jednotka (dále jen SPJ), Zásahová jednotka (dále jen ZJ), Psovodi apod. bylo společně zařazeno 29 policistů, což je 24,16 % ze všech respondentů. Na Obvodních odděleních policie bylo zařazeno 39 policistů, což je 32,50 % ze všech respondentů. Na Dopravním inspektorátu policie bylo zařazeno 11 policistů, což je 9,16 % ze všech respondentů. U služby kriminální policie a vyšetřování bylo zařazeno 36 policistů, což je 30 % ze všech respondentů. Odpověď „Jiný“ útvar vybralo 5 policistů, což je 4,16 % ze všech respondentů.

¹⁰¹ Vlastní zdroj

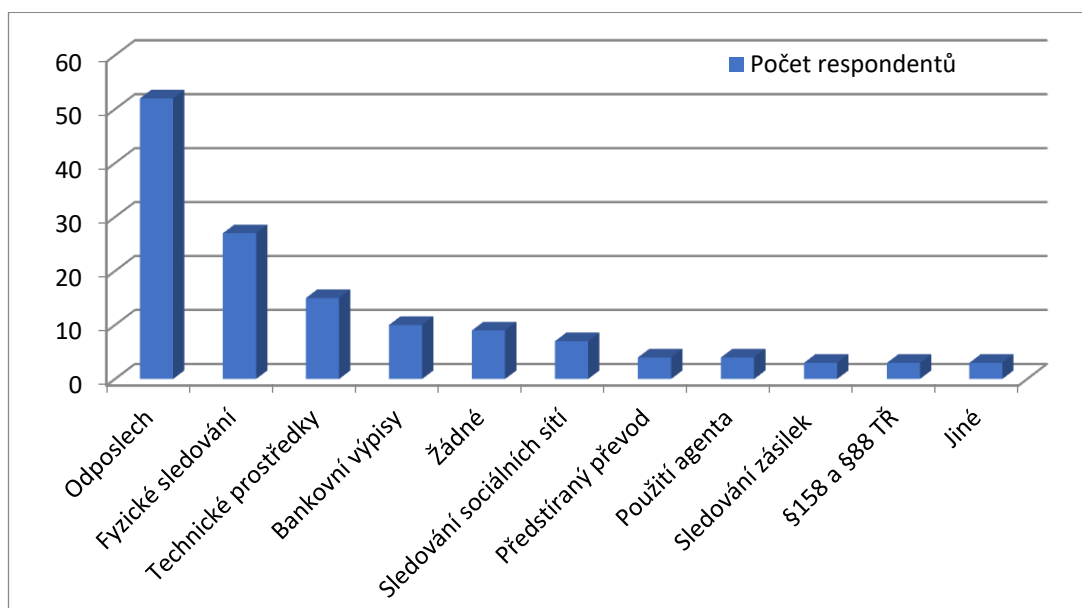
Graf č. 5: Pocit bezpečí respondentů¹⁰²

Otázka č. 5 zněla: „Máte pocit, že je Česká republika bezpečnou zemí?“ a zjišťovala, kolik respondentů považuje Českou republiku za bezpečnou zemi. Jednalo se o uzavřenou otázku s možností výběru jedné odpovědi „Ano“ nebo „Ne“. Českou republiku považuje za bezpečnou zemi 72 respondentů, což je 60 % ze všech respondentů. Naopak Českou republiku nepovažuje za bezpečnou zemi 48 respondentů, což je 40 % ze všech respondentů.

¹⁰² *Vlastní zdroj*

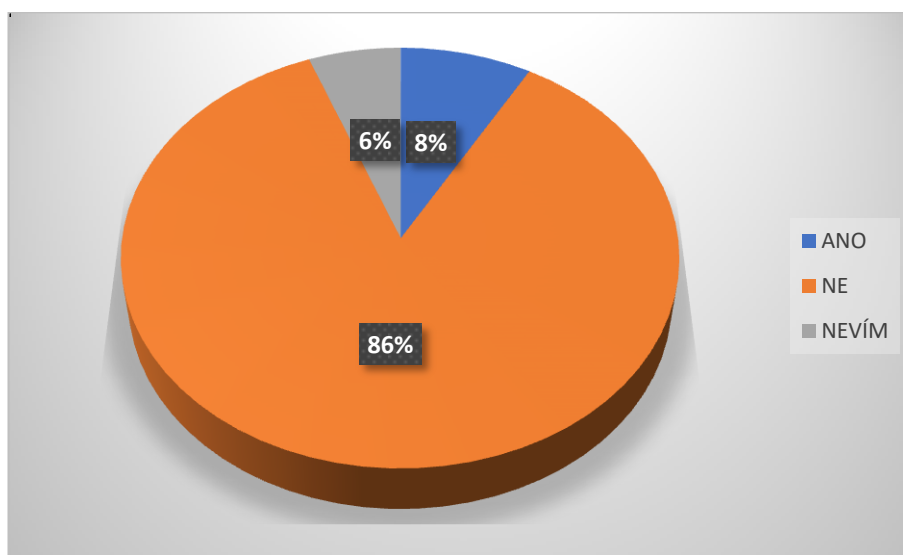
Graf č. 6: Sledovací prostředky¹⁰³

Otázka č. 6 zněla: „Napište, jaké znáte všechny možnosti (oprávnění) Policie ČR pro sledování osob a věcí v rámci trestního řízení.“ a zjišťovala, jaké možnosti a oprávnění Policie ČR policisté znají. Jednalo se o otevřenou otázku, kdy respondenti mohli napsat libovolnou odpověď. Někteří respondenti dokázali vyjmenovat více způsobů, které Policie ČR může v rámci sledování osob a věcí využívat, někteří respondenti napsali, že neznají žádné možnosti. 52 respondentů ve své odpovědi uvedlo, že znají odposlech / odposlechy. 27 respondentů odpovědělo, že znají fyzické sledování, například: „sledkou“ či „operativou“. Sledování pomocí GPS či jinými technickými prostředky uvedlo celkem 15 respondentů. 10 odpovídajících uvedlo, že znají možnost sledování pomocí bankovních výpisů, a to i díky placení platebními kartami. Dohromady 9 odpovídajících uvedlo, že neznají žádné sledovací prostředky. Celkem 7 respondentů uvedlo, že znají sledování osob a věcí pomocí sledování sociálních sítí, dále 4 uvedli, že znají předstíraný převod, 4 znají použití agenta, 3 znají sledování zásilek. 3 respondenti uvedli, že znají sledování v rámci § 158d a § 88 trestního řádu. Celkem 2 respondenti uvedli, že znají „všechny možnosti“ a 1 respondent uvedl „C“.

¹⁰³ Vlastní zdroj

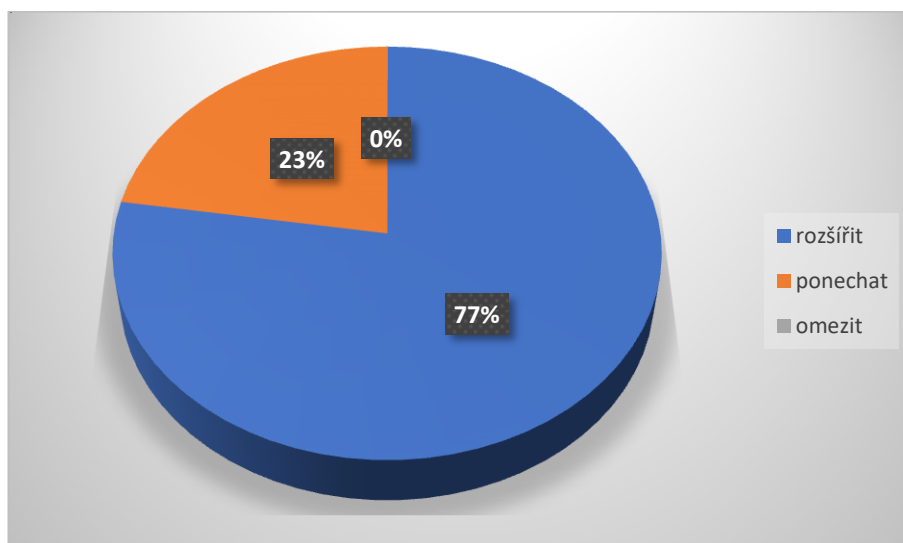
Graf č. 7: Strach z neoprávněného sledování¹⁰⁴

Otázka č. 7 zněla: „Bojíte se neoprávněného sledování ze strany GIBS?“ a zjišťovala, kolik respondentů se bojí neoprávněného sledování ze strany GIBS. Jednalo se o uzavřenou otázku s možností výběru jedné odpovědi „Ano“, „Ne“ a „Nevím“. Z celkového počtu 120 dotazovaných respondentů odpovědělo 103 (85,83 %) respondentů, že se neoprávněného sledování nebojí. Naopak, strach z neoprávněného sledování ze strany GIBS má 10 policistů, což je 8,33 % ze všech respondentů. Celkem 7 policistů odpovědělo, že neví, což je 5,83 % ze všech respondentů.

¹⁰⁴ *Vlastní zdroj*

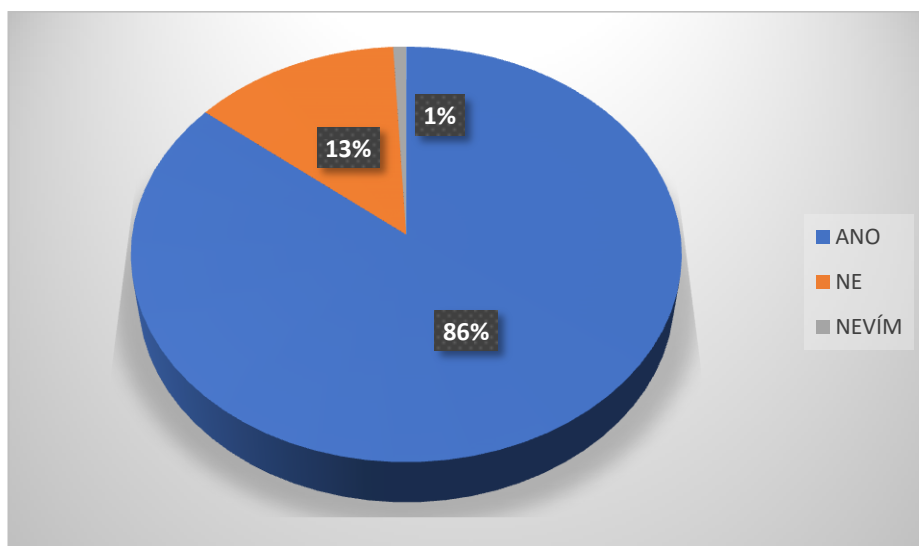
Graf. č. 8: Rozšíření pravomocí Policie ČR¹⁰⁵

Otázka č. 8 zněla: „Pravomoci Policie ČR bych..?“ a zjišťovala, kolik respondentů by Policii ČR rozšířilo, ponechalo nebo omezilo její pravomoci. Jednalo se o uzavřenou otázku s možností výběru jedné odpovědi „rozšířil“, „ponechal“ a „omezil“. Policii České republiky by její pravomoci rozšířilo celkem 93 policistů, což je 77,5 % ze všech respondentů. Celkem 27 osob, což je 22,5 % ze všech respondentů, by Policii ČR ponechalo tak, jaké je aktuálně má. Nikdo z dotázaných policistů by pravomoci Policii České republiky neomezilo.

¹⁰⁵ *Vlastní zdroj*

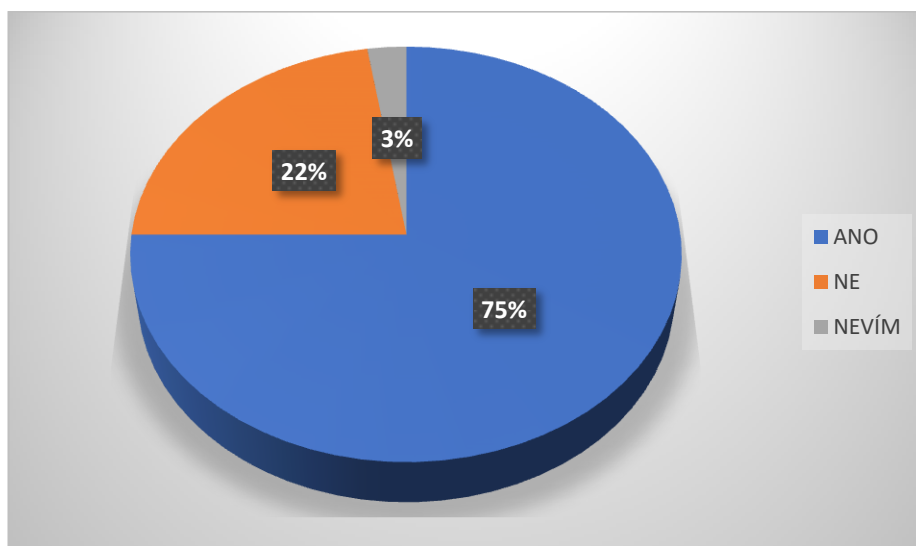
Graf č. 9 – Kontrolování Policie ČR¹⁰⁶

Otázka č. 9 zněla: „Myslíte si, že je Policie ČR dostatečně kontrolována svými kontrolními orgány (GIBS, OVK)?“ a zjišťovala, kolik respondentů si myslí, že je Policii ČR dostatečně kontrolována ze strany kontrolních orgánů. Jednalo se o uzavřenou otázku s možností výběru jedné odpovědi „Ano“, „Ne“ a „Nevím“. Ze všech dotázaných respondentů si 103 osob, což je 85,83 % ze všech respondentů, myslí, že Policie České republiky je dostatečně kontrolována. Naopak 16 respondentů, což je 13,33 % ze všech respondentů uvedlo, že si myslí, že Policie ČR není dostatečně kontrolována ze strany kontrolních orgánů. Zbýlý 1 respondent, což je 0,83 % ze všech respondentů, uvedl, že neví.

¹⁰⁶ *Vlastní zdroj*

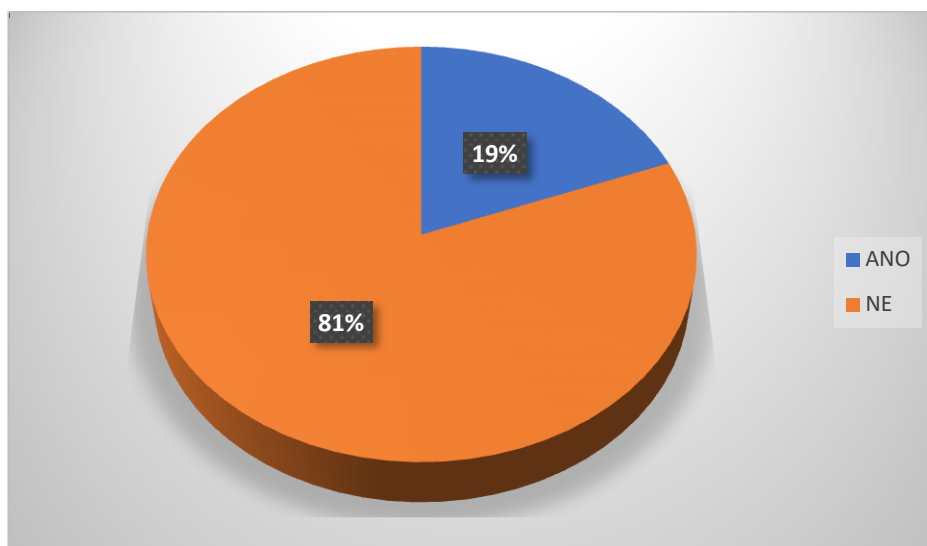
Graf č. 10: Možnost Policie více využívat oprávnění sledování¹⁰⁷

Otázka č. 10 zněla: „Myslíte si, že by Policie ČR měla více využívat sledování osob a věcí v trestním řízení?“ a zjišťovala, kolik respondentů si myslí, že by Policie ČR měla více využívat oprávnění sledování osob a věcí. Jednalo se o uzavřenou otázku s možností výběru jedné odpovědi „Ano“, „Ne“ a „Nevím“. Ze všech dotázaných respondentů si 90 osob, což je 75 % ze všech respondentů, myslí, že by Policie České republiky měla více využívat sledování osob a věcí v trestním řízení. Naopak 27 respondentů, což je 22,5 % ze všech respondentů uvedlo, že si myslí, že by Policie ČR neměla více využívat sledování osob, věcí v trestním řízení. Zbýlí 3 respondenti, což je 2,5 % ze všech respondentů, uvedli, že neví.

¹⁰⁷ *Vlastní zdroj*

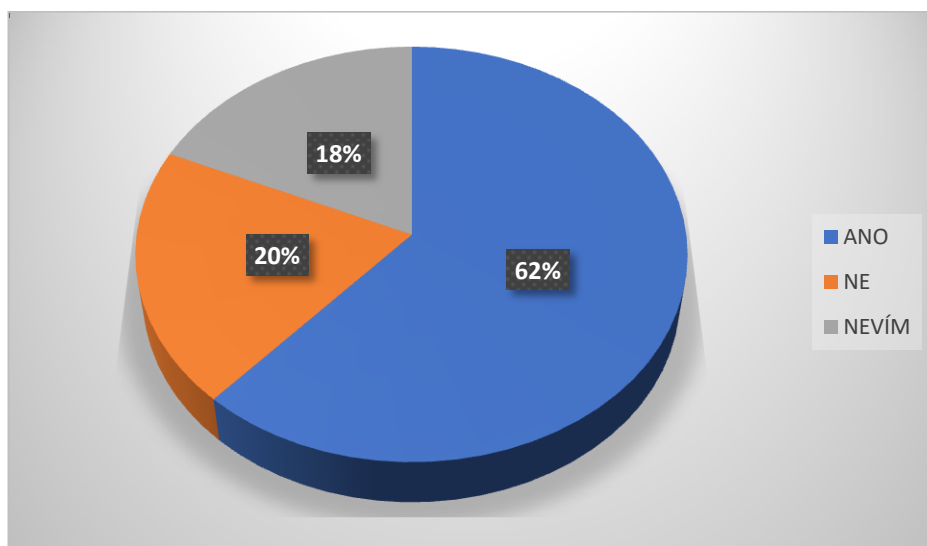
Graf č. 11: Zkušenosti s vyžadováním povolení ke sledování osob a věcí¹⁰⁸

Otázka č. 11 zněla: „Již jste někdy vyžadoval povolení ke sledování osob a věcí v trestním řízení?“ a zjišťovala, kolik policistů již v minulosti žádalo o povolení ke sledování osob a věcí v trestním řízení. Jednalo se o uzavřenou otázku s možností výběru jedné odpovědi „Ano“ a „Ne“. Ze všech 120 dotázaných policistů, 23 osob, což je 19,16 % ze všech respondentů, uvedlo, že již v minulosti žádalo o povolení ke sledování osob a věcí. Naopak 97 respondentů, což je 80,83 % ze všech respondentů uvedlo, že nikdy v minulosti nežádalo o povolení ke sledování osob a věcí v trestním řízení

¹⁰⁸ *Vlastní zdroj*

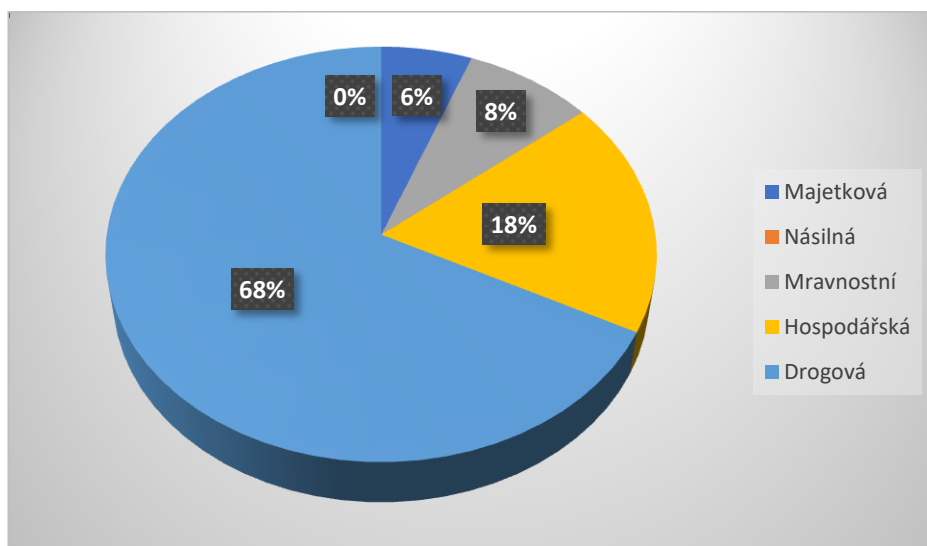
Graf č. 12: Zjednodušení procesu schvalování žádosti o sledování osob a věcí¹⁰⁹

Otázka č. 12 zněla: „Myslíte si, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí?“ a zjišťovala, kolik respondentů si myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí. Jednalo se o uzavřenou otázku s možností výběru jedné odpovědi „Ano“, „Ne“ a „Nevím“. Ze všech dotázaných respondentů si 74 osob, což je 61,66 % všech dotázaných, myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování. Naopak 24 respondentů, což je 20 % ze všech respondentů, uvedlo, že si myslí, že by se pro Policii ČR neměl zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí. Zbýlých 22 osob, což je 18,33 % ze všech respondentů, uvedlo, že neví.

¹⁰⁹ *Vlastní zdroj*

Graf č. 13: Využití sledování osob a věcí¹¹⁰

Otázka č. 13 zněla: „U kterého druhu kriminality si myslíte, že je nejvíce využíváno sledování osob a věcí?“ a zjišťovala, kolik respondentů si myslí, že je u některého druhu kriminality nejvíce využíváno sledování osob a věcí. Jednalo se o uzavřenou otázku s možností výběru jedné odpovědi „Majetková“, „Násilná“, „Mravnostní“, „Hospodářská“ a „Drogová“. Ze všech dotázaných respondentů si 7 osob, což je 5,83 % všech dotázaných, myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u majetkové trestné činnosti. Dále 10 osob, což je 8,33 % všech dotázaných, myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti. Celkem 22 policistů, což je 18,33 % všech dotázaných, myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u hospodářské trestné činnosti. Nejvíce, to je 81 policistů, což je 67,5 % všech dotázaných, myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u drogové trestné činnosti. Nikdo z dotázaných policistů nevybral násilnou trestnou činnost.

¹¹⁰ *Vlastní zdroj*

7.3 Celková analýza dat

První čtyři otázky v dotazníku byly určeny k tomu, aby byly zjištěny informace o respondentech. Pátá otázka byla zaměřena na pohled respondentů na celkovou bezpečnost v České republice. Následující otázky v dotazníku byly již zaměřeny na řešenou problematiku sledování osob a věcí v rámci trestního řízení.

Vyhodnocení otázky č.5:

U otázky číslo 5 bylo zjišťováno, jestli se respondenti cítí bezpečně v České republice. Českou republiku považuje za bezpečnou zemi 72 respondentů, což je 60 % ze všech respondentů. Naopak Českou republiku nepovažuje za bezpečnou zemi 48 respondentů, což je 40 % ze všech respondentů. Z 84 mužů, kteří se dotazníkům zúčastnili, 54 mužů uvedlo, že považují Českou republiku za bezpečnou zemi. Naopak 30 mužů uvedlo, že nemají pocit, že by Česká republika byla bezpečnou zemí. Z toho vyplývá, že 64,28% mužů má pocit, že Česká republika je bezpečnou zemí. Z 36 žen uvedlo 18 žen, že má pocit, že Česká republika je bezpečnou zemí, kdy naopak 18 ženy uvedly, že tento pocit nemají. Z toho vyplývá, že 50 % žen má pocit, že Česká republika je bezpečnou zemí. **Muži se tedy cítí nepatrně bezpečněji v České republice než ženy.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu věku, tak zjistíme, že všech 8 respondentů ve věku 18-25 let uvedlo, že má pocit, že Česká republika je bezpečnou zemí. Dále ve věku 26-35 let uvedlo 30 osob, že považují Českou republiku za bezpečnou a naopak 20 osob uvedlo, že jí za bezpečnou nepovažují. Dále ve věku 36-46 let uvedlo 20 osob, že považují Českou republiku za bezpečnou a naopak 24 osob uvedlo, že jí za bezpečnou nepovažují. Ve věku 47-55 let uvedlo všech 12 osob, že považují Českou republiku za bezpečnou a 4 osoby uvedly, že jí za bezpečnou nepovažují. Obě osoby ve věku 56 a více let uvedly, že považují Českou republiku za bezpečnou. Z tohoto vyplývá, že **osoby ve věku 36-46 let mají největší strach ohledně bezpečnosti v České republice.**

Z 70 respondentů se středním vzděláním s maturitní zkouškou 44 osob uvedlo, že Českou republiku považují za bezpečnou a naopak 26 osob uvedlo, že jí za bezpečnou nepovažují. Z 6 respondentů s vyšším odborným vzděláním 3 uvedli, že Českou republiku považují za bezpečnou a 3 respondenti uvedli, že jí za bezpečnou

nepovažují. Z 28 respondentů s vysokoškolským vzděláním v bakalářském stupni 15 osob uvedlo, že Českou republiku považují za bezpečnou a naopak 13 osob uvedlo, že jí za bezpečnou nepovažuje. Z 16 respondentů s vysokoškolským vzděláním v magisterském stupni 10 osob uvedlo, že Českou republiku považují za bezpečnou a 6 osob uvedlo, že jí za bezpečnou nepovažují. Z tohoto vyplývá, že **osoby s vyšším odborným vzděláním mají největší strach ohledně bezpečnosti v České republice.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu zařazení na útvarech, tak zjistíme, že na útvarech OHS,PMJ,SPJ,ZJ a Psovodi apod. bylo společně zařazeno 29 respondentů, z těchto 12 osob uvedlo, že Českou republiku považují za bezpečnou a naopak 17 osob uvedlo, že jí za bezpečnou nepovažují. Z respondentů zařazených na OOP uvedlo 27 osob uvedlo, že Českou republiku považují za bezpečnou a naopak 12 osob uvedlo, že jí za bezpečnou nepovažují. Na Dopravním inspektorátu 7 osob uvedlo, že Českou republiku považují za bezpečnou a naopak 4 osoby uvedly, že jí za bezpečnou nepovažují. U služby kriminální policie a vyšetřování 22 osob uvedlo, že Českou republiku považují za bezpečnou a naopak 14 osob uvedlo, že jí za bezpečnou nepovažují. Celkem 4 policisté zařazený na útvarech „Jiný“ uvedli, že Českou republiku považují za bezpečnou a naopak 1 osoba uvedla, že jí za bezpečnou nepovažuje. Z tohoto vyplývá, že **osoby zařazené na útvarech OHS, PMJ, SPJ, ZJ a psovodi mají největší strach ohledně bezpečnosti v České republice.**

Vyhodnocení otázky č.6:

U otázky číslo 6 bylo zjišťováno, jaké respondenti znají možnosti / oprávnění Policie ČR pro sledování osob a věcí v trestním řízení. Celkem 9 respondentů uvedlo, že neznají žádné možnosti a jeden uvedl „C“, kdy toto lze považovat za chybnou odpověď, která pro vyhodnocení nebude použita. Z těchto 9 respondentů byly 3 **osoby zařazený na útvarech OHS, PMJ, SPJ, ZJ a psovodi, 3 na OOP a 3 na dopravním inspektorátu.** Všichni policisté zařazený na útvaru služby kriminální policie a vyšetřování byli schopni vyjmenovat alespoň 1 možnost / oprávnění, kterou má Policie ČR. Z tohoto vyplývá, že **policisté zařazení na útvaru služby kriminální policie a vyšetřování tedy znají více než ostatní policisté, které možnosti / oprávnění má Policie ČR pro sledování osob a věcí v trestním řízení.**

Vyhodnocení otázky č.7:

U otázky číslo 7 bylo zjišťováno, jestli se respondenti bojí neoprávněného sledování ze strany GIBS. Ze 120 dotazovaných respondentů odpovědělo 103 (85,83 %) respondentů, že se neoprávněného sledování a odposlechů nebojí. Naopak, strach z neoprávněného sledování ze strany GIBS má 10 policistů, což je 8,33 % ze všech respondentů. Celkem 7 policistů odpovědělo, že neví, což je 5,83 % ze všech respondentů. Z 84 mužů, kteří se dotazníků zúčastnili, 70 mužů uvedlo, že se neoprávněných odposlechů a sledování nebojí. Naopak 8 mužů uvedlo, že se neoprávněného sledování bojí. Celkem 6 mužů odpovědělo, že neví. Z toho vyplývá, že 83,33% mužů se nebojí neoprávněného sledování ze strany GIBS. Z 36 žen uvedlo 33 žen, že se neoprávněného sledování nebojí, kdy naopak 2 ženy uvedly, že se bojí. Jedna policistka uvedla, že neví. Z toho vyplývá, že 91,66% žen se nebojí neoprávněného sledování ze strany GIBS. **Ženy se tedy bojí nepatrně méně neoprávněného sledování ze strany GIBS než muži.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu věku, tak zjistíme, že všech 8 respondentů ve věku 18-25 let uvedlo, že se neoprávněného sledování nebojí. Dále ve věku 26-35 let uvedlo 43 osob, že se neoprávněného sledování nebojí, naopak 5 osob uvedlo, že se bojí a 2 osoby uvedly, že neví. Dále ve věku 36-46 let uvedlo 39 osob, že se neoprávněného sledování nebojí, naopak 1 osoba uvedla, že se bojí a 4 osoby uvedly, že neví. Ve věku 47-55 let uvedlo 11 osob, že se neoprávněného sledování nebojí, naopak 4 osoby uvedly, že se bojí a 1 osoba uvedla, že neví. Obě osoby ve věku 56 a více let uvedly, že se neoprávněného sledování nebojí. Z tohoto vyplývá, že **osoby ve věku 47-55 let mají největší strach z neoprávněného sledování ze strany GIBS.**

Ze 70 respondentů se středním vzděláním s maturitní zkouškou 63 osob uvedlo, že se neoprávněného sledování ze strany GIBS nebojí. Naopak 2 osoby uvedly, že se bojí a 5 osob uvedlo, že neví. Celkem 3 respondenti s vyšším odborným vzděláním uvedli, že se neoprávněného sledování ze strany GIBS nebojí a 3 respondenti uvedli, že se bojí. Nikdo neuvedl, že neví. Z 28 respondentů s vysokoškolským vzděláním v bakalářském stupni uvedlo 22 osob, že se neoprávněného sledování ze strany GIBS nebojí. Naopak 4 respondenti uvedli, že se bojí a 2 respondenti uvedli, že neví. Z 16 respondentů s vysokoškolským vzděláním v magisterském stupni 15 respondentů uvedlo, že se neoprávněného sledování ze strany GIBS. Naopak 1 osoba uvedla, že se

bojí a nikdo neodpověděl, že neví. Z tohoto vyplývá, že **osoby s vyšším odborným vzděláním mají největší strach z neoprávněného sledování ze strany GIBS.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu zařazení na útvarech, tak zjistíme, že na útvarech OHS,PMJ,SPJ,ZJ a Psovodi apod. uvedlo 19 osob, že se neoprávněného sledování ze strany GIBS nebojí. Naopak 6 respondentů uvedlo, že se bojí a 4 respondenti uvedli, že neví. Z respondentů zařazených na OOP uvedlo 34 osob, že se neoprávněného sledování ze strany GIBS nebojí. Naopak 3 respondenti uvedli, že se bojí a 2 respondenti uvedli, že neví. Na Dopravním inspektorátu uvedlo 9 osob, že se neoprávněného sledování ze strany GIBS nebojí. Naopak 1 respondent uvedl, že se bojí a 1 respondent uvedl, že neví. U služby kriminální policie a vyšetřování uvedlo všech 36 osob, že se neoprávněného sledování ze strany GIBS nebojí. Nikdo neuvedl, že neví nebo že se bojí. Všechny 5 policistů zařazených na útvarech „Jiný“ uvedli, se neoprávněného sledování ze strany GIBS nebojí. Z tohoto vyplývá, že **osoby zařazené na útvarech OHS, PMJ, SPJ, ZJ a psovodi mají největší strach z neoprávněného sledování ze strany GIBS.**

Vyhodnocení otázky č.8:

U otázky číslo 8 bylo zjišťováno, kolik respondentů by Policii ČR rozšířilo její pravomoci. Policii České republiky by její pravomoci rozšířilo celkem 93 osob, žádný z respondentů by pravomoci Policii ČR neomezil a zbylých 27 osob, by Policii ČR ponechalo tak, jaké je aktuálně má. Z 84 mužů, kteří se dotazníku zúčastnili, 68 mužů uvedlo, že by pravomoci Policii ČR rozšířili. Naopak 16 mužů uvedlo, že by pravomoci ponechali, tak jak jsou a nikdo z mužů by pravomoci neomezil. Z 36 žen uvedlo 11 žen, že by pravomoci Policii ČR ponechaly, kdy naopak 25 žen uvedlo, že by pravomoci rozšířily a žádná z žen by pravomoci omezila. **Muži by chtěli pravomoci Policii ČR rozšířit více, než ženy.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu věku, tak zjistíme, že 6 respondentů ve věku 18-25 let uvedlo, že by pravomoci Policii ČR rozšířili a 2 respondenti by je ponechali. Nikdo ve věku 18-25 let by je neomezil. Dále ve věku 26-35 let uvedlo 47 osob, že by pravomoci Policii ČR rozšířilo a naopak 3 osoby uvedly, že by je ponechaly. Nikdo neodpověděl, že by je omezil. Dále ve věku 36-46 let uvedlo 30 osob, že by pravomoci Policii ČR rozšířilo, 14 osob by pravomoci ponechalo a nikdo neodpověděl, že by je omezil. Ve věku 47-55 let uvedlo 7 osob, že by pravomoci Policii

ČR ponechalo, 9 osob uvedlo, že by je rozšířilo. Nikdo neodpověděl, že by je omezil. Jedna osoba ve věku 56 a více let uvedla, že by pravomoci Policii ČR rozšířila a jedna osoba by je ponechala. Z tohoto vyplývá, že **osoby ve věku 26-35 let by nejčastěji pravomoci Policii ČR rozšířily. Nikdo by pravomoci neomezil.**

Ze 70 respondentů se středním vzděláním s maturitní zkouškou 15 osob uvedlo, že by pravomoci Policii ČR ponechalo, tak jak jsou a naopak 55 osob uvedlo, že by pravomoci rozšířilo. Nikdo by pravomoci neomezil. Celkem 4 respondenti s vyšším odborným vzděláním uvedli, že by pravomoci Policii ČR rozšířili a 2 respondenti uvedli, že by je ponechali, tak jak jsou. Nikdo by pravomoci neomezil. Z 28 respondentů s vysokoškolským vzděláním v bakalářském stupni 22 respondentů uvedlo, že by pravomoci Policii ČR rozšířilo a naopak 6 respondentů by je ponechalo. Nikdo by pravomoci neomezil. Z 16 respondentů s vysokoškolským vzděláním v magisterském stupni 12 respondentů uvedlo, že by pravomoci Policii ČR rozšířilo a naopak 4 uvedli, že by je ponechali, tak jak jsou. Nikdo by pravomoci neomezil. Z tohoto vyplývá, že **by pravomoci Policii ČR nikdo neomezil a naopak nejvíce by pravomoci rozšířily osoby s maturitní zkouškou a s vysokoškolským vzděláním v bakalářském.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu zařazení na útvarech, tak zjistíme, že na útvarech OHS,PMJ,SPJ,ZJ a Psovodi apod. 26 respondentů uvedlo, že by pravomoci Policii ČR rozšířili a 3 respondenti uvedli, že by je ponechali, tak jak jsou. Nikdo by pravomoci neomezil. Z respondentů zařazených na OOP uvedlo 29 respondentů, že by pravomoci Policii ČR rozšířili a 10 respondentů uvedlo, že by je ponechali, tak jak jsou. Nikdo by pravomoci neomezil. Na Dopravním inspektorátu 8 respondentů uvedlo, že by pravomoci Policii ČR rozšířili a 3 respondenti uvedli, že by je ponechali, tak jak jsou. Nikdo by pravomoci neomezil. U služby kriminální policie a vyšetřování 26 respondentů uvedlo, že by pravomoci Policii ČR rozšířili a 10 respondentů uvedlo, že by je ponechali, tak jak jsou. Nikdo by pravomoci neomezil. Celkem 5 policistů zařazený na útvarech „Jiný“ uvedlo, že by pravomoci Policii ČR rozšířili a 1 respondent uvedl, že by je ponechal, tak jak jsou. Nikdo by pravomoci neomezil. Z tohoto vyplývá, že **osoby zařazený na útvarech OHS, PMJ, SPJ, ZJ a psovodi by nejčastěji pravomoci Policii ČR rozšířili.**

Vyhodnocení otázky č.9:

U otázky číslo 9 bylo zjišťováno, kolik respondentů si myslí, že je Policii ČR dostatečně kontrolována ze strany kontrolních orgánů. Ze všech dotázaných respondentů si 103 osob myslí, že Policie České republiky je dostatečně kontrolována. Naopak 16 respondentů, uvedlo, že si myslí, že Policie ČR není dostatečně kontrolována ze strany kontrolních orgánů. Zbylý 1 z respondentů uvedl, že neví. Z 84 mužů, kteří se dotazníku zúčastnili, 72 mužů uvedlo, že si myslí, že je Policie ČR dostatečně kontrolována. Naopak z 1 mužů uvedl, že neví a 11 mužů odpovědělo, že si myslí, že není dostatečně kontrolována. Z 36 žen uvedlo 31 žen, že si myslí, že je Policie ČR dostatečně kontrolována, kdy naopak 5 žen uvedlo, že si myslí, že Policie ČR není dostatečně kontrolována a žádná z žen neuvédla, že neví. **Muži se shodně jako ženy domnívají, že je Policie ČR dostatečně kontrolována ze strany kontrolních orgánů.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu věku, tak zjistíme, že 6 respondentů ve věku 18-25 let uvedlo, že Policie ČR je dostatečně kontrolována, 1 respondent uvedl, že není a 1 respondent uvedl, že neví. Dále ve věku 26-35 let uvedlo 47 osob, že si myslí, že Policie ČR je dostatečně kontrolována a 3 osoby uvedly, že není. Nikdo neuvédla, že neví. Dále ve věku 36-46 let uvedlo 35 osob, že si myslí, že Policie ČR je dostatečně kontrolována a naopak 9 osob uvedlo, že není dostatečně kontrolována. Nikdo neuvédla, že neví. Ve věku 47-55 let uvedlo 13 osob, že si myslí, že Policie ČR je dostatečně kontrolována a naopak 3 osoby uvedly, že není dostatečně kontrolována. Nikdo neuvédla, že neví. Obě osoby ve věku 56 a více let uvedly, že si myslí, že Policie ČR je dostatečně kontrolována. Z tohoto vyplývá, že **osoby ve věku 36-46 let si nejčastěji myslí, že Policie ČR není dostatečně kontrolována ze strany kontrolních orgánů.**

Ze 70 respondentů se středním vzděláním s maturitní zkouškou 65 osob uvedlo, že si myslí, že Policie ČR je dostatečně kontrolována a 1 osoba uvedla, že neví. 4 respondenti uvedli, že není dostatečně kontrolována. Celkem 4 respondenti s vyšším odborným vzděláním uvedli, že si myslí, že Policie ČR je dostatečně kontrolována a naopak 2 respondenti uvedli, že není dostatečně kontrolována. Nikdo neuvédla, že neví. Z 28 respondentů s vysokoškolským vzděláním v bakalářském stupni 23 respondentů uvedlo, že si myslí, že Policie ČR je dostatečně kontrolována a naopak 5 osob uvedlo, že si myslí, že není dostatečně kontrolována. Nikdo neuvédla,

že neví. Ze 16 respondentů s vysokoškolským vzděláním v magisterském stupni 11 respondentů uvedlo, že si myslí, že Policie ČR je dostatečně kontrolována a 5 respondentů uvedlo, že není dostatečně kontrolována. Nikdo neodpověděl, že neví. Z tohoto vyplývá, že **vysokoškolsky vzdělaní respondenti se více než respondenti se středním vzděláním domnívají, že Policie ČR není dostatečně kontrolována ze strany kontrolních orgánů.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu zařazení na útvarech, tak zjistíme, že na útvarech OHS,PMJ,SPJ,ZJ a Psovodi apod. uvedlo všech 29 osob, že si myslí, že Policie ČR je dostatečně kontrolována, nikdo neuvedl, že není a že neví. Z respondentů zařazených na OOP uvedlo 29 osob, že si myslí, že Policie ČR je dostatečně kontrolována a 10 respondentů uvedlo, že není dostatečně kontrolována. Nikdo neuvedl, že neví. Na Dopravním inspektorátu 7 osob uvedlo, že si myslí, že Policie ČR je dostatečně kontrolována a 1 osoba uvedla, že neví. Celkem 3 respondenti uvedli, že není dostatečně kontrolována. U služby kriminální policie a vyšetřování celkem 34 osob uvedlo, že si myslí, že Policie ČR je dostatečně kontrolována a 2 respondenti uvedli, že není dostatečně kontrolována. Nikdo neuvedl, že neví. Celkem 4 policisté zařazení na útvarech „Jiný“ uvedli, že si myslí, že Policie ČR je dostatečně a 1 respondent uvedl, že není dostatečně kontrolována. Nikdo neuvedl, že neví. Z tohoto vyplývá, že **osoby zařazené na útvarech OHS, PMJ, SPJ, ZJ a psovodi mají se nejvíce domnívají, že je Policie ČR dostatečně kontrolována svými kontrolními orgány.**

Vyhodnocení otázky č.10:

U otázky číslo 10 bylo zjišťováno, kolik respondentů si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování osob a věcí. Ze všech dotázaných respondentů si 90 osob myslí, že by Policie České republiky měla více využívat sledování osob a věcí v trestním řízení. Naopak 27 respondentů si myslí, že by Policie ČR neměla více využívat sledování osob, věcí v trestním řízení a zbylé 3 osoby uvedly, že neví. Ze 84 mužů, kteří se dotazníku zúčastnili, 65 mužů uvedlo, že si myslí, že by Policie České republiky měla více využívat sledování osob a věcí v trestním řízení. Naopak 18 mužů si myslí, že by Policie ČR neměla více využívat sledování osob a věcí v trestním řízení a zbylý 1 muž uvedl, že neví. Z 36 žen uvedlo 25 žen, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování osob a věcí v trestním řízení. Naopak 2 ženy uvedly,

že neví a 9 žen uvedlo, že si myslí, že by se nemělo používat více sledování osob a věcí. **Muži se více než ženy domnívají, že by Policie ČR měla více využívat sledování osob a věcí v trestním řízení.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu věku, tak zjistíme, že 1 respondent ve věku 18-25 let uvedl, že neví, jestli by měla Policie ČR více využívat sledování osob a věcí, 5 respondentů uvedlo, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování a 2 respondenti uvedli, že ne. Dále ve věku 26-35 let uvedlo 42 osob, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování osob a věcí. Jedna osoba uvedla, že neví a 7 respondentů uvedlo, že si myslí, že by Policie ČR neměla více využívat sledování osob a věcí. Dále ve věku 36-46 let uvedlo 30 osob, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování a naopak 13 respondentů uvedlo, že si myslí, že by Policie ČR neměla více využívat sledování. Jedna osoba uvedla, že neví. Ve věku 47-55 let uvedlo 11 osob, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování, 5 respondentů uvedlo, že si myslí, že by Policie ČR neměla více využívat sledování a nikdo neuvedl, že neví. Obě osoby ve věku 56 a více let uvedly, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování. Z tohoto vyplývá, že **osoby ve věku 36-46 let si nejčastěji myslí, že by Policie ČR neměla více využívat sledování osob a věcí v trestním řízení.**

Ze 70 respondentů se středním vzděláním s maturitní zkouškou 53 osob uvedlo, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování osob a věcí. Naopak 15 osob uvedlo, že by Policie ČR neměla více využívat sledování osob a věcí a 2 respondenti uvedli, že neví. Celkem 4 respondenti s vyšším odborným vzděláním uvedli, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování osob a věcí a naopak 2 respondenti uvedli, že by Policie ČR neměla více využívat sledování osob a věcí. Nikdo neuvedl, že neví. Z 28 respondentů s vysokoškolským vzděláním v bakalářském stupni 22 respondentů uvedlo, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování osob a věcí. Naopak 5 osob uvedlo, že by se nemělo více využívat sledování osob a věcí a 1 osoba uvedla, že neví. Ze 16 respondentů s vysokoškolským vzděláním v magisterském stupni 11 respondentů uvedlo, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování osob a věcí a 5 respondentů uvedlo, že nemělo. Nikdo neuvedl, že neví. Z tohoto vyplývá, že **vysokoškolsky vzdělaní respondenti se více než respondenti se středním vzděláním domnívají, že by Policie ČR neměla více využívat sledování osob a věcí v trestním řízení.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu zařazení na útvarech, tak zjistíme, že na útvarech OHS,PMJ,SPJ,ZJ a Psovodi apod. uvedlo 20 osob uvedlo, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování osob a věcí. Naopak 7 osob uvedlo, že by Policie ČR neměla více využívat sledování osob a věcí a 2 respondenti uvedli, že neví. Z respondentů zařazených na OOP uvedlo 29 osob, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování osob a věcí. Naopak 10 osob uvedlo, že by Policie ČR neměla více využívat sledování osob a věcí a nikdo neuvedl, že neví. Na Dopravním inspektorátu 7 osob uvedlo, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování osob a věcí. Naopak 3 osoby uvedly, že by Policie ČR neměla více využívat sledování osob a věcí a 1 respondent uvedl, že neví. U služby kriminální policie a vyšetřování celkem 30 osob uvedlo, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování osob a věcí. Naopak 6 osob uvedlo, že by Policie ČR neměla více využívat sledování osob a věcí a nikdo neuvedl, že neví. Celkem 4 policisté zařazení na útvarech „Jiný“ uvedli, že si myslí, že by Policie ČR měla více využívat sledování osob a věcí. Naopak 1 osoba uvedla, že by Policie ČR neměla více využívat sledování osob a věcí a nikdo neuvedl, že neví. Z tohoto vyplývá, že **osoby zařazené na útvarech Dopravního inspektorátu mají se nejvíce domnívají, že by Policie ČR neměla více využívat sledování osob a věcí v trestním řízení.**

Vyhodnocení otázky č.11:

U otázky číslo 11 bylo zjišťováno, kolik policistů již v minulosti žádalo o povolení ke sledování osob a věcí v trestním řízení. Ze všech 120 dotázaných policistů, 23 osob, uvedlo, že již v minulosti žádalo o povolení ke sledování osob a věcí. Naopak 97 respondentů uvedlo, že nikdy v minulosti nežádalo o povolení ke sledování osob a věcí v trestním řízení. Z 84 mužů, kteří se dotazníku zúčastnili, 12 mužů uvedlo, že již v minulosti žádali o povolení ke sledování osob a věcí, naopak 72 mužů uvedlo, že nikdy v minulosti nežádalo o povolení ke sledování osob a věcí v trestním řízení. Z 36 žen uvedlo 11 žen, že již v minulosti žádaly o povolení ke sledování osob a věcí, naopak 25 žen uvedlo, že nikdy v minulosti nežádaly o povolení ke sledování osob a věcí v trestním řízení. **Ženy tedy žádaly v minulosti o povolení ke sledování osob a věcí častěji než muži.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu věku, tak zjistíme, že nikdo ve věku 18-25 let v minulosti nežádal o povolení ke sledování osob a věcí. Dále ve věku 26-35 let uvedlo 5 osob, že již v minulosti žádali o povolení ke sledování osob a věcí, naopak 45 osob uvedlo, že nikdy v minulosti nežádalo o povolení ke sledování osob a věcí. Dále ve věku 36-46 let uvedlo 10 osob, že již v minulosti žádali o povolení ke sledování osob a věcí, naopak 34 osob uvedlo, že nikdy v minulosti nežádalo o povolení ke sledování osob a věcí. Ve věku 47-55 let uvedlo 6 osob, že již v minulosti žádali o povolení ke sledování osob a věcí, naopak 10 osob uvedlo, že nikdy v minulosti nežádalo o povolení ke sledování osob a věcí. Obě osoby ve věku 56 a více let uvedly, že již v minulosti žádaly o povolení ke sledování osob a věcí. Z tohoto vyplývá, že **osoby ve věku 56 a více let nejčastěji žádaly o povolení ke sledování osob a věcí.**

Ze 70 respondentů se středním vzděláním s maturitní zkouškou nikdo v minulosti nežádal o povolení ke sledování osob a věcí. Celkem 2 respondenti s vyšším odborným vzděláním uvedli, že již v minulosti žádali o povolení ke sledování osob a věcí, naopak 4 osoby uvedly, že nikdy v minulosti nežádaly o povolení ke sledování osob a věcí. Z 28 respondentů s vysokoškolským vzděláním v bakalářském stupni 15 respondentů uvedlo, že již v minulosti žádali o povolení ke sledování osob a věcí, naopak 13 osob uvedlo, že nikdy v minulosti nežádalo o povolení ke sledování osob a věcí. Ze 16 respondentů s vysokoškolským vzděláním v magisterském stupni 6 respondentů uvedlo, že již v minulosti žádalo o povolení ke sledování osob a věcí, naopak 10 osob uvedlo, že nikdy v minulosti nežádalo o povolení ke sledování osob a věcí. Celkem 2 respondenti uvedli, že neví. Z tohoto vyplývá, že **v minulosti žádali o povolení ke sledování osob a věcí pouze policisté s vyšším nebo vysokoškolským vzděláním.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu zařazení na útvarech, tak zjistíme, že na útvarech OHS,PMJ,SPJ,ZJ a Psovodi dále OOP, Dopravní inspektorát a „Jiný“ žádný z respondentů nikdy nežádal. Všech 23 respondentů, kteří již žádali, jsou zařazeny u služby kriminální policie a vyšetřování. Z tohoto vyplývá, že **v minulosti žádali o povolení ke sledování osob a věcí pouze policisté zařazení u služby kriminální policie a vyšetřování.**

Vyhodnocení otázky č.12:

U otázky číslo 12 bylo zjišťováno, kolik respondentů si myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí. Ze všech dotázaných respondentů si 74 osob myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí. Naopak 24 respondentů si myslí, že by se pro Policii ČR neměl zjednodušit proces schvalování žádosti sledování osob a věcí. Zbylých 22 osob uvedlo, že neví. Z 84 mužů, kteří se dotazníku zúčastnili, 52 mužů uvedlo, že si myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti sledování osob a věcí. Naopak 15 mužů uvedlo, že by se neměl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti. 17 mužů uvedlo, že neví. Z 36 žen uvedlo 22 žen, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti, 5 žen uvedlo, že neví a 9 žen uvedlo, že by se neměl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí. **Muži se shodně jako ženy domnívají, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu věku, tak zjistíme, že 4 respondenti ve věku 18-25 let uvedli, že neví, jestli by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti sledování a 4 respondenti uvedli, že si myslí, by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti sledování. Dále ve věku 26-35 let uvedlo 30 osob, že si myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování a 10 osob uvedlo, že neměl a 10 respondentů uvedlo, že neví. Dále ve věku 36-46 let uvedlo 31 osob, že si myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování a naopak 8 osob uvedlo, že by se neměl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování a 5 respondentů uvedlo, že neví. Ve věku 47-55 let uvedlo 6 osob, že si myslí, že by se neměl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti sledování. Naopak 7 osob uvedlo, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování a 3 respondenti uvedli, že neví. Obě osoby ve věku 56 a více let uvedly, že si myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti sledování. Z tohoto vyplývá, že **osoby ve věku 26-35 let si nejčastěji myslí, že by se neměl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování.**

Ze 70 respondentů se středním vzděláním s maturitní zkouškou 39 osob uvedlo, že si myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti

o sledování a 15 osob uvedlo, že neví. Celkem 16 respondentů uvedlo, že by se neměl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí. Celkem 2 respondenti s vyšším odborným vzděláním uvedli, že si myslí, že by se neměl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování a naopak 2 respondenti uvedli, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování. Celkem 2 respondenti uvedli, že neví. Z 28 respondentů s vysokoškolským vzděláním v bakalářském stupni 20 respondentů uvedlo, že si myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování, 3 respondenti uvedli, že neví, a 5 respondentů uvedlo, že by se neměl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování. Z 16 respondentů s vysokoškolským vzděláním v magisterském stupni 13 respondentů uvedlo, že si myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování, kdy naopak 1 respondent uvedl, že by se neměl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování. Celkem 2 respondenti uvedli, že neví. Z tohoto vyplývá, že **vysokoškolsky vzdělaní respondenti se více než respondenti se středním vzděláním domnívají, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu zařazení na útvarech, tak zjistíme, že na útvarech OHS,PMJ,SPJ,ZJ a Psovodi apod. uvedlo 12 osob, že si myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování a 12 osob uvedlo, že neví. Celkem 5 respondentů uvedlo, že by se neměl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí. Z respondentů zařazených na OOP uvedlo 20 osob, že si myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování a 9 osob uvedlo, že neví. Celkem 10 respondentů uvedlo, že by se neměl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí. Na Dopravním inspektorátu 7 osob uvedlo, že si myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování a 1 osoba uvedla, že neví. Celkem 3 respondenti uvedli, že by se neměl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí. U služby kriminální policie a vyšetřování celkem 33 osob, že si myslí, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování. Celkem 3 respondenti uvedli, že by se neměl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí a nikdo neuvedl, že neví. Celkem 2 policisté zařazený na útvarech „Jiný“ uvedli, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování. Celkem 3

respondenti uvedli, že by se neměl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí a nikdo neuvedl, že neví. Z tohoto vyplývá, že **osoby zařazené u služby kriminální policie a vyšetřování se nejčastěji domnívají, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí.**

Pokud se podíváme na otázku z pohledu toho, jak odpovídaly osoby, které již v minulosti žádaly, tak zjistíme, že z 23 osob celkem 20 policistů uvedlo, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování. Z tohoto vyplývá, že **86,95 % policistů, kteří již žádali se domnívají, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí.**

Vyhodnocení otázky č.13:

U otázky číslo 13 bylo zjišťováno, kolik respondentů si myslí, že je u kterého druhu kriminality nejvíce využíváno sledování osob a věcí. Ze všech dotázaných respondentů si 7 osob myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u majetkové trestné činnosti. Dále 10 osob, myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti. Celkem 22 policistů si myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u hospodářské trestné činnosti. Nejvíce, to je 81 policistů si myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u drogové trestné činnosti. Nikdo z dotázaných policistů neodpověděl násilnou trestnou činností. Z 84 mužů, kteří se dotazníku zúčastnili, 3 muži uvedli, že si myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u majetkové trestné činnosti. Dále 8 mužů uvedlo, že si myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti. Celkem 18 policistů si myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u hospodářské trestné činnosti. Nejvíce, to je 55 mužů si myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u drogové trestné činnosti. Nikdo z dotázaných mužů neodpověděl násilnou trestnou činností. Z 34 žen uvedly 4 ženy, že si myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u majetkové trestné činnosti. Dále 2 ženy uvedly, že si myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti. Celkem 4 ženy si myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u hospodářské trestné činnosti. Nejvíce, to je 26 žen si myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u drogové trestné činnosti. Nikdo z dotázaných žen neodpověděl násilnou trestnou činností. **Muži stejně jako ženy se domnívají,**

že nejčastěji je sledování osob a věcí využíváno sledování osob a věcí u drogové trestné činnosti.

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu věku, tak zjistíme, že 2 respondenti ve věku 18-25 let uvedli, že nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti, 5 osob uvedlo hospodářskou trestnou činnost a 1 osoba uvedla drogovou trestnou činnost. Nikdo z respondentů neuvedl majetkovou a násilnou trestnou činnost. Dále ve věku 26-35 let uvedli 3 osoby, že si myslí, že nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti, 5 osob uvedlo majetkovou trestnou činnost a 42 osob uvedlo drogovou trestnou činnost. Nikdo z respondentů neuvedl hospodářskou a násilnou trestnou činnost. Dále ve věku 36-46 let uvedly 2 osoby, že si myslí, že nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti, 2 osoby uvedly majetkovou trestnou činnost, 31 osob uvedlo drogovou trestnou činnost a 9 osob uvedlo hospodářskou trestnou činnost. Nikdo z respondentů neuvedl násilnou trestnou činnost. Ve věku 47-55 let uvedly 3 osoby, že si myslí, že nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti, 5 osob uvedlo drogovou trestnou činnost a 8 osob uvedlo hospodářskou trestnou činnost. Nikdo z respondentů neuvedl násilnou a majetkovou trestnou činnost. Obě osoby ve věku 56 a více let uvedly, že si myslí, že nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u drogové trestné činnosti. Z tohoto vyplývá, že **osoby ve věku 56 a více let si nejčastěji myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u drogové trestné činnosti.**

Ze 70 respondentů se středním vzděláním s maturitní zkouškou uvedli 4 osoby, že si myslí, že nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti, 2 osoby uvedly majetkovou trestnou činnost, 15 osob uvedlo hospodářskou trestnou činnost a 49 osob uvedlo drogovou trestnou činnost. Nikdo z respondentů neuvedl násilnou trestnou činnost. Celkem 2 respondenti s vyšším odborným vzděláním uvedli, že si myslí, že nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti, 2 osoby uvedly hospodářskou trestnou činnost a 2 osoby uvedly drogovou trestnou činnost. Nikdo z respondentů neuvedl majetkovou a násilnou trestnou činnost. Z 28 respondentů s vysokoškolským vzděláním v bakalářském stupni 3 respondenti uvedli, že si myslí, že nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti, 4 osoby uvedly majetkovou trestnou činnost, 3 osoby uvedly hospodářskou trestnou činnost a 18 osob uvedlo drogovou trestnou činnost. Nikdo z respondentů neuvedl a násilnou trestnou činnost. Z 16 respondentů s vysokoškolským vzděláním

v magisterském stupni 1 respondent uvedl, že si myslí, že nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti, 1 osoba uvedla majetkovou trestnou činnost, 2 osoby uvedly hospodářskou trestnou činnost a 12 osob uvedlo drogovou trestnou činnost. Nikdo z respondentů neuvedl a násilnou trestnou činnost. Z tohoto vyplývá, že **z celého spektra respondentů si právě vysokoškolsky vzdělaní respondenti v magisterském stupni myslí, že je nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u drogové trestné činnosti.**

Pokud se podíváme na tuto otázku z pohledu zařazení na útvarech, tak zjistíme, že na útvarech OHS,PMJ,SPJ,ZJ a Psovodi apod. uvedlo 5 osob, že si myslí, že nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti, 2 osoby uvedly majetkovou trestnou činnost, 6 osob uvedlo hospodářskou trestnou činnost a 16 osob uvedlo drogovou trestnou činnost. Nikdo z respondentů neuvedl násilnou trestnou činnost. Z respondentů zařazených na OOP uvedly 3 osoby, že si myslí, že nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti, 3 osoby uvedly majetkovou trestnou činnost, 8 osob uvedlo hospodářskou trestnou činnost a 25 osob uvedlo drogovou trestnou činnost. Nikdo z respondentů neuvedl násilnou trestnou činnost. Na Dopravním inspektorátu 2 osoby, že si myslí, že nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u mravnostní trestné činnosti, 2 osoby uvedly majetkovou trestnou činnost, 1 osoba uvedla hospodářskou trestnou činnost a 6 osob uvedlo drogovou trestnou činnost. Nikdo z respondentů neuvedl násilnou trestnou činnost. U služby kriminální policie a vyšetřování celkem 6 osob uvedlo hospodářskou trestnou činnost a 30 osob uvedlo drogovou trestnou činnost. Nikdo z respondentů neuvedl násilnou, majetkovou a mravnostní trestnou činnost. Celkem 4 policisté zařazený na útvarech „Jiný“ uvedli, že si myslí, že nejčastěji využíváno sledování osob a věcí u drogové trestné činnosti a 1 osoba uvedla hospodářskou trestnou činnost. Nikdo z respondentů neuvedl násilnou, mravnostní a majetkovou trestnou činnost. Z tohoto vyplývá, že **osoby zařazené u služby kriminální policie a vyšetřování a „Jiný“ se nejčastěji domnívají, že je využíváno sledování osob a věcí u drogové trestné činnosti a hospodářské trestné činnosti.**

7.4 Vyhodnocení hypotéz

K tomuto dotazníku byly zpracovatelem práce stanoveny tři dílčí průzkumné hypotézy, kde dvě byly potvrzeny (verifikovány) a jedna byla vyvrácena (falsifikována).

Hypotéza č. 1:

Více než 50 % policistů se bude bát neoprávněného sledování ze strany GIBS.

Z celkového počtu 120 dotazovaných respondentů odpovědělo 103 (85,83 %) respondentů, že se neoprávněného sledování nebojí.

Hypotéza se tedy **nepotvrdila**.

Hypotéza č. 2:

Více než 70 % policistů by oprávnění Policie ČR rozšířilo.

Policii České republiky by její pravomoci rozšířilo celkem 93 policistů, což je 77,5 % ze všech respondentů.

Hypotéze se **potvrdila**.

Hypotéza č. 3:

Více než 70 % policistů, kteří již žádali o sledování osob a věcí, by zjednodušilo proces schvalování žádosti o sledování.

Celkem 20 z 23 policistů (86,95 % policistů), kteří již žádali o sledování osob a věcí, se domnívají, že by se měl pro Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí.

Hypotéza se **potvrdila**.

Závěr

Tématem této bakalářské bylo sledování osob a věcí v trestním řízení. Hlavním cílem bakalářské práce bylo vymezit platnou právní úpravu týkající se sledování osob a věcí dle § 158d zákona číslo 141/1961 Sb. Trestního řádu. Dílčím cílem práce bylo popsat a demonstrovat využití technických a dalších prostředků využívaných oprávněným orgánem Policie České republiky při realizaci sledování osob a věcí dle § 158d z.č. 141/1961 Sb. Trestního řádu.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou hlavních částí. Teoretickou a praktickou část. V **první** kapitole je uveden cíl a metodika bakalářské práce. V **druhé** kapitole je uvedena základní právní úprava sledování osob a věcí. V **třetí** kapitole je konkrétně popsáno každé jednotlivé ustanovení § 158d trestního řádu. Ve **čtvrté** kapitole jsou blíže popsány některé specifické formy sledování. V **páté** kapitole jsou rozepsány náležitosti žádosti o sledování osob a věcí. V **šesté** kapitole je uvedena použitelnost a naopak i nepoužitelnost důkazů ze sledování osob a věcí v trestním řízení. **Sedmá** kapitola je empirickou částí bakalářské práce, kde je využito kvantitativního průzkumného šetření mezi policisty, který zjišťuje všeobecné povědomí o současném stavu v otázce sledování osob a věcí a pomáhá vykreslit pohled policistů na etickou i právní stránku řešené problematiky. Výstupem výzkumného šetření je indikace hlavních postojů a názorových směrů policistů na sledování osob a věcí a dále vyhodnocení stanovených hypotéz. Celkem 2 hypotézy se potvrdily a jedna hypotéza se nepotvrdila.

Je potřeba zmínit, že autor při zpracování práce nečerpal z cizojazyčné literatury, týkající se problematiky sledování osob a věcí. Ačkoliv lze v právních normách jiných států nalézt stejně nebo obdobně pojmenované instituty, které lze považovat za podobné sledování osob a věcí v trestním řízení, nelze tyto dle názoru autora přirovnávat k ustanovení § 158d trestního řádu. Z tohoto důvodu bylo čerpáno z rozsudků Evropského soudu pro lidská práva, který se snaží tuto problematiku alespoň částečně sjednotit.

Ambicí zpracovatele této bakalářské práce je, aby byla přínosem ohledně základních informací spojených se sledováním osob a věcí dle trestního řádu. Autor se domnívá, že ačkoliv současnou právní úpravu sledování osob a věcí shledává víceméně jako dostatečnou, a to jak pro možnosti získávání důkazů policejním orgánem, tak i zároveň z pohledu ochrany práv a svobod občanů, ve smyslu úvah „de lege ferenda“, do budoucna by bylo vhodné, aby se zákonodárci a tvůrci právních norem v tomto ohledu spojili s odborníky z řad Police České republiky, a případné změny a úpravy minimálně aspoň konzultovali právě s lidmi, kteří s těmito institutem pracují a mohou upozornit, kde vidí nedostatky a co by se mohlo zlepšit.

Autor navrhuje ke zvážení následující:

- 1) Z hlediska současného stavu provádění prostorových odposlechnů je třeba apelovat na zajištění legislativní podpory pro jejich realizaci, která by odpovídala požadavkům na dodržení standardů ochrany práva do soukromí vyslovené Evropským soudem pro lidská práva a Ústavním soudem, neboť takovéto sledování osoby představuje citelný zásah do jejího soukromí bez rozlišování prostorů, kde je osoba sledována respektive odposlouchávána.
- 2) Sjednotit právní praxi při sledování osob a věcí v trestním řízení, zejména při dokazování, kdy jsou důkazy ze sledování osob a věcí použity z jedné trestné věci v jiné. Samotné soudy připouští, že právní názor není jednoznačný.
- 3) Při opatřování důkazů ze strany policejního orgánu je velmi tenká hranice mezi sledováním osob a věcí dle §158d odst. 2 trestního řádu a §158d odst. 3 trestního řádu. Je potřeba apelovat na to, aby bylo v rámci trestního řízení více využíváno sledování dle §158d odst. 3 trestního řádu, neboť právě soudní moc poskytuje záruky nezávislosti a nestrannosti a zároveň policejní orgán neriskuje nepoužitelnost získaných důkazů.

Zájmem při tvorbě trestně právní normy by mělo být, aby občané byli před pachateli trestných činů chráněni a policisté by měli mít nástroje k boji proti trestné činnosti a mohli trestnou činnost včas odhalovat, mohli opatřovat důkazy, aby pachatelé byli spravedlivě potrestáni. Jako klíčové autor považuje nalézt rovnováhu mezi ochranou soukromí a zajištěním veřejné bezpečnosti.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje, odborné články

1. CÍSAŘOVÁ, D. a kol.: *Trestní právo procesní*, 5. vydání, ASPI, Wolters Kluwer, Praha 2008, ISBN 978-80-7357-348-5
2. DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, 1412 s. ISBN 978-80-7552-600-7
3. CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA. *Dokazování v trestním řízení. Trestněprávní a kriminalistické aspekty*. 1. Vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. 228 s. Edice EUpress. ISBN 978-80-7408-175-0
4. JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. 8. vydání, Praha: Leges, 2020. 1358 s. ISBN 978-80-7502-395-7
5. JELÍNEK, J.: *Dokazování v trestním řízení v kontextu práva na spravedlivý proces*. Praha: Leges, 2018 ISBN 978-80-7502-287-5
6. JELÍNEK, Jiří, a kol. *Trestní právo procesní – minulost a budoucnost*. Praha: Leges, 2016, 150 s. ISBN 978-80-7502-185-4
7. KOHOUT, Jiří, BEHR, Tomáš. *Elektronická pošta a její záznam pro trestní řízení*. Trestně právní revue. 2011, č.4, ISSN 1213-5313.
8. KOUDELKA, Z., Růžička, M. Vondruška, F.: *Zákon o státním zastupitelství s komentářem a judikaturou*, Praha: Leges, 2010, 400 s. ISBN 978-80-87212-25-7
9. LATA, J., Pavlík, J. *Přehled judikatury ve věcech státního zastupitelství a státních zástupců*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015 411 s. ISBN 978-80-7478-779-9
10. MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol. *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, 1216 s. ISBN 978-80-7179-572-8
11. POLČÁK, Radim, PÚRY, František, HARAŠTA, Jakub a kol. *Elektronické důkazy v trestním řízení*. 1. vydání Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta 2015, ISBN 978-80-210-8073-7
12. ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní řád II. §157 až 314s. Komentář*. 7.vydání. Praha: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-465-0
13. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní řád: komentář*. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H.Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-465-0.

14. ŠÁMAL, P., KRÁL, V., BAXA, J., PÚRY, F. *Trestní řád. Komentář. I.díl. 4.* vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-634-4
15. ŠÁMAL, P., NOVOTNÝ, F., RŮŽIČKA, M., VONDRUŠKA, F. a NOVOTNÁ J. *Přípravné řízení trestní. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2003, 1471 s. ISBN 80-7179-741-3
16. ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem, 2. Vydání,* Plzeň. Aleš Čenek, 2013. ISBN 978-80-7380-447-3.
17. WÁGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I. a kol. *Listina základních práv a svobod, Komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2012, ISBN 978-80-7357-750-6
18. ZAORALOVÁ, P.: *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze.* Praha: Lege, 2018, ISBN 978-80-7502-310-0

Kvalifikační práce

1. KŘIVÁNEK, V.: *Drogová kriminalita a specifika jejího dokazování* [online], Diplomová práce, Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity, 2019, 73 s. [citováno 2024-03-10]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/qchqi/Diplomova_prace_-_Bc._Vit_Krivanek.pdf
2. MLEJNEK J.: *Institut sledování v právním řádu České republiky* [online], Diplomová práce, Praha: Fakulta bezpečnostně právní Policejní akademie České republiky v Praze, 2022, 101 s. [citováno 2024-03-10]. Dostupné z: https://theses.cz/id/yjiwil/ledovani_v_pravnim_radu_CR.pdf

Elektronické prameny

1. ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA. *Stanovisko České advokátní komory k množícím se odposlechům advokátů* [online], [cit. 10. 03. 2024]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=1632>
2. GALOVCOVÁ, I., NAVRÁTILOVÁ, J., *Sledování osob po skončení trestního stíhání, Právní prostore* [online]. 2020, [cit. 15.03.2024] Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/o-sledovani-osob-po-skonceni-trestniho-stihani>

3. VANTUCH, P., *Nezákonný odposlech advokáta*. [online], Bulletin advokacie. 2008. Roč. č. 3, [cit. 15.03.2024] Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/2291/BA_08_09.pdf

Legislativní dokumenty

1. ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním. In Sběrka zákonů, Československá socialistická republika. 1961, částka 66, s. 513-576.
2. ČESKO. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. In Sběrka zákonů, Česká republika. 1993, částka 1, s. 17-23.
3. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In Sběrka zákonů, Česká republika. 2009, částka 11, s. 354-464. ISSN 1211-1244.

Judikatura

Nejvyšší soud ČR

1. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 08. 06. 2011, sp. zn. 5 Tdo 482/2011
2. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 01. 09. 2020, sp. zn. 7 Tdo 865/2020

Ústavní soud České republiky

1. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 27. 01. 2010, sp. zn. II. ÚS 2806/08
2. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 23. 05. 2007, sp. zn. II. ÚS 615/06
3. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 22. 03. 2005, sp. zn. PL.. ÚS 21/02
4. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 27. 09. 2007, sp. zn. II. ÚS 789/06
5. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 25. 11. 2010, sp. zn. II. ÚS 889/10
6. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 03. 01. 2017, sp. zn. III. ÚS 2847/14
7. Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 12. 11. 2014, sp. zn. I. ÚS 1638/14
8. Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 20. 10. 2011, sp. zn. II. ÚS 143/06
9. Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 24. 11. 2020, sp. zn. III. ÚS 4126/18
10. Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 20. 7. 2021, sp. zn. I. ÚS 3592/20
11. Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 29. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 563/18

Evropský soud pro lidská práva

1. Rozsudek ESLP ze dne 06. 09. 1978 ve věci Klass a další proti Německu, č. 5029/71
2. Rozsudek ESLP ze dne 10. 02. 2009 ve věci ve věci Iordachi a další proti Moldavsku, č. 25198/02
3. Rozsudek ESLP ze dne 06. 12. 2022 ve věci Michaud proti Francii, č. 12323/11
4. Rozsudek ESLP ze dne 02. 09. 2010, Uzun proti Německu, č. 35623/05
5. Rozsudek ESLP ze dne 08. 02. 2018, Ben Faiza proti Francii, č. 31446/12/71

Seznam zkratk

ESLP	Evropský soud pro lidská práva
trestní řád	zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním
Úmluva	Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod
Trestní zákoník	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Seznam tabulek a grafů

Graf č. 1 – Pohlaví respondentů

Graf č. 2 – Věk respondentů

Graf č. 3 – Vzdělání respondentů

Graf č. 4 – Rozřazení podle útvarů

Graf č. 5 – Pocit bezpečí respondentů

Graf č. 6 – Sledovací prostředky

Graf č. 7 – Strach z neoprávněného sledování

Graf. č. 8 – Rozšíření pravomocí Policie ČR

Graf č. 9 – Kontrolování Policie ČR

Graf č. 10 – Možnost Policie více využívat oprávnění sledování

Graf č. 11 – Zkušenosti s vyžadováním povolení ke sledování osob a věcí

Graf č. 12 – Zjednodušení procesu schvalování žádosti o sledování osob a věcí

Graf č. 13 – Využití sledování osob a věcí

Seznam příloh

Příloha č. I – Dotazník

Přílohy

Dotazník

1. Jaké je Vaše pohlaví?

Vyberte jednu odpověď

- Muž
- Žena

2. Kolik je Vám let?

Vyberte jednu odpověď

- 18 – 25
- 26 – 35
- 36 - 46
- 47 - 55
- 56 a více

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Vyberte jednu odpověď

- Základní vzdělání
- Střední vzdělání s výučním listem
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou
- Vyšší odborné vzdělání
- Vysokoškolské vzdělání – bakalářský stupeň
- Vysokoškolské vzdělání – magisterský stupeň

4. U jakého útvaru Policie České republiky jste zařazen/a?

Vyberte jednu odpověď

- OHS, PMJ, SPJ, ZJ a psovodi
- OOP
- DI
- SKPV
- Jiný

5. Máte pocit, že je Česká republika bezpečnou zemí?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

6. Napište, jaké znáte všechny možnosti (oprávnění) Policie ČR pro sledování osob a věcí v rámci trestního řízení?

Napište jedno nebo více slov..

7. Bojíte se neoprávněného sledování ze strany GIBS?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne
- Nevím

8. Pravomoci Policie ČR bych...

Vyberte jednu odpověď

- Rozšířil
- Omezil
- Ponechal

9. Myslíte si, že je Policie ČR dostatečně kontrolována svými kontrolními orgány (GIBS, OVK)?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne
- Nevím

10. Myslíte si, že by Policie měla více využívat sledování osob a věcí v trestním řízení?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne
- Nevím

11. Již jste někdy vyžadoval povolení ke sledování osob a věcí v trestním řízení?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne

12. Myslíte si, že by se měl Policii ČR zjednodušit proces schvalování žádosti o sledování osob a věcí?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne
- Nevím

13. U kterého druhu kriminality si myslíte, že je nejvíce využíváno sledování osob a věcí?

Vyberte jednu odpověď

- Majetková
- Násilná
- Mravností
- Hospodářská
- Drogová